

DEPARTEMENT
CULTUUR, JEUGD & MEDIA

AANVULLENDE FINANCIERING

VIA TAX SHELTER

Podiumkunsten

Audiovisuele werken

Videospellen

Evaluatie 2023

INHOUD

VOORWOORD	3
1. Beleidskader en context	4
2. Tax Shelter podiumkunsten	6
2.1. Eerste certificaten	6
2.2. Tweede certificaten.....	7
2.3. Evolutie van de globale cijfers van 2017 tot 2023.....	8
2.4. Erkenningen podiumkunsten 2023.....	10
2.4.1. Spreiding van de 385 erkende podiumwerken per discipline	10
2.5. Financiering van de podiumwerken	11
2.5.1. Spreiding van de geraamde investering over de 385 erkende podiumwerken.....	11
2.5.2. Overzicht op basis van de tweede certificaten.....	13
2.6. De rol van de tussenpersonen.....	17
2.7. Rechtspersoon.....	18
2.8. Organisaties gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid.....	19
2.8.1. Globaal overzicht van de erkende werken en geraamde investeringen voor gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties	19
2.8.2. Overzicht per discipline	21
3. Tax Shelter audiovisuele werken	23
3.1. Evolutie van de globale cijfers van 2017 tot 2023.....	23
3.2. Evolutie van de erkenningen sinds 2017.....	25
3.3. Spreiding van de erkenningen en investeringen in 2023 per genre	26
3.4. Rol van de tussenpersonen.....	27
3.5. Belgisch aandeel in de erkende audiovisuele werken.....	28
3.5. Overheidssteun voor de erkende audiovisuele werken.....	29
4. Tax Shelter Videospellen	32
4.1. Aanvragen en erkenningen 2023	32
4.2. Overheidssteun voor de erkende videospellen	34
5. Globaal beeld van de aanvullende financiering via Tax Shelter op basis van de effectief neergelegde raamovereenkomsten	35
Overzicht tabellen en figuren	38
Tabellen	38
Figuren.....	38

VOORWOORD

In 2023 kregen ook erkende gamestudio's toegang tot de Tax Sheltermaatregel. Dit jaarrapport omvat dus voor het eerst drie sectoren: audiovisuele werken, podiumkunsten en videospellen.

Dit rapport analyseert de impact van de Tax Sheltermaatregel op de sectoren, inclusief de totale investeringen, het aantal erkende werken en de economische voordelen die de maatregel met zich meebrengt.

We hanteren grotendeels dezelfde structuur als de voorgaande evaluatierapporten. Dit om een perspectief op lange termijn aan deze evaluatie te kunnen geven. Het rapport besteedt ruim aandacht aan de beschikbare cijfers voor podiumkunsten, audiovisuele werken en videospellen, met als doel een zo breed mogelijk beeld te geven van de aanvullende financiering voor deze drie sectoren.

Verken de impact van de Tax Sheltermaatregel voor de Vlaamse audiovisuele-, podium- en gamesector zowel in cijfers als woorden.

Contact:

Saskia Dierickx

Robin Van Lombeek

Michiel Totté

taxshelter@vlaanderen.be

1. BELEIDSKADER EN CONTEXT

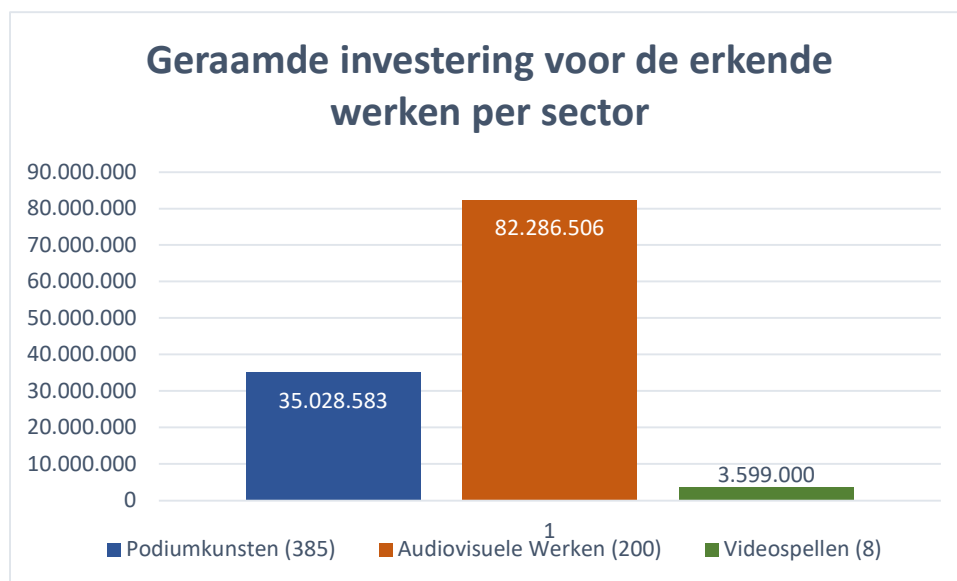
Via het systeem van Tax Shelter kunnen vennootschappen een belastingvrijstelling genieten wanneer zij investeren in een Europees audiovisuele productie, een podiumwerk of een videospel. Voor de producenten geeft de aanvullende financiering extra zuurstof voor hun werken.

Het systeem bestaat al sinds 2003 voor de audiovisuele sector en werd in 2016 uitgebreid naar de podiumkunsten. De wetswijziging van 5 juli 2022 bekrachtigde de uitbreiding van de Tax Shelter voor videospellen.

Globaal gezien kregen 593 werken een erkenning om aanvullende financiering op te halen via het systeem van Tax Shelter, goed voor een geraamde investering van bijna 121 miljoen euro.

	Erkende werken	Geraamde investering
Podiumkunsten	385	35.028.583
Audiovisuele Werken	200	82.286.506
Videospellen	8	3.599.000
	593	120.914.089

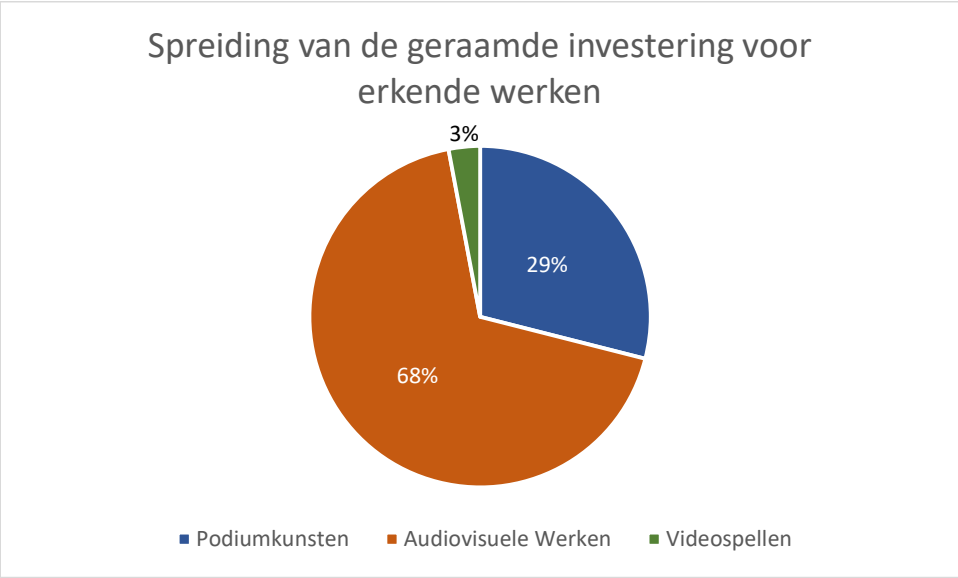
tabel 1: globaal overzicht erkenningen 2023

figuur 1: geraamde investering voor de erkende werken per sector

figuur 2: spreiding van de erkende werken per sector

figuur 3: spreiding van de geraamde investering per sector

2. TAX SHELTER PODIUMKUNSTEN

De Vlaamse Gemeenschap ontving in 2023 in totaal 864 dossiers voor podiumkunsten, waarvan 400 aanvragen voor het eerste certificaat en 464 aanvragen voor het tweede certificaat.

2.1. Eerste certificaten

In 2023 haalden de erkenningsaanvragen podiumkunsten de kaap van 400. Iets meer dan de helft van deze aanvragen werd ingediend in de laatste 4 maanden van het jaar met een zeer hoge concentratie in de maanden oktober en november. Ongeveer 80% van de aanvragen in 2023 zijn behandeld binnen de drie weken na de indiening.

figuur 4: spreiding van de erkenningsaanvragen podium voor een eerste certificaat

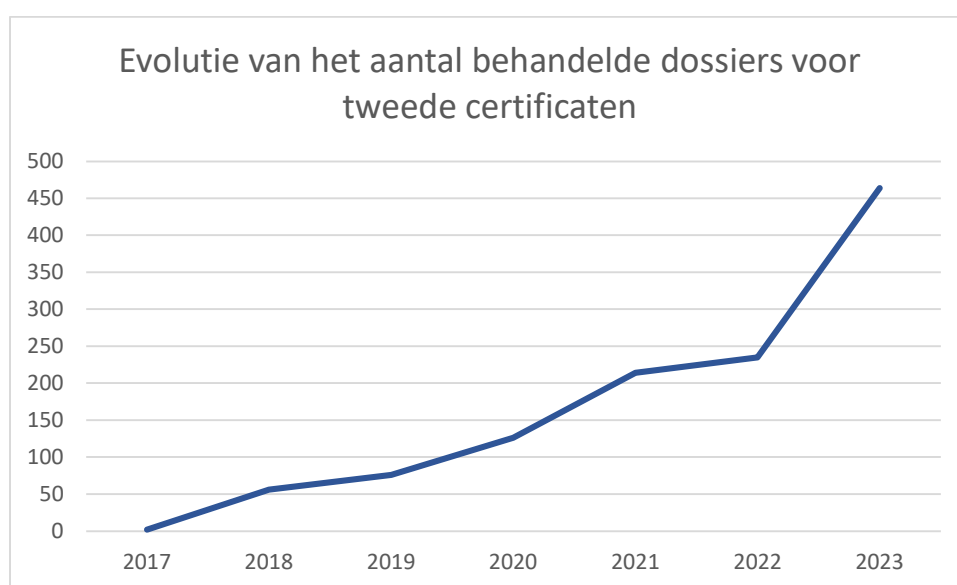
2.2. Tweede certificaten

De aflevering van de tweede certificaten gebeurde binnen een termijn van 3 weken voor 88% van de aanvragen.

Het aantal dossiers met betrekking tot het tweede certificaat, lag aanzienlijk hoger dan in 2022. In 2023 zijn maar liefst 464 dossiers voor het tweede certificaat behandeld. Voor de werken waarvoor raamovereenkomsten werden afgesloten in 2019 diende uiterlijk in 2023 het eindattest afgeleverd te worden door de Cel Tax Shelter.

Bijkomend is het voor werken, erkend vanaf 1 augustus 2022, wettelijk verplicht de aanvraag voor de fiscale controle in te dienen uiterlijk 9 maanden na de voltooiing van het werk. Het tweede certificaat dient dus ook tijdig aangevraagd en afgeleverd te zijn, aangezien dit één van de bewijsstukken is die de producent moet voorleggen aan de Cel Tax Shelter.

De evolutie van het aantal aanvragen blijkt uit onderstaande grafiek.

figuur 5: evolutie van het aantal behandelde dossiers voor tweede certificaten

2.3. Evolutie van de globale cijfers van 2017 tot 2023

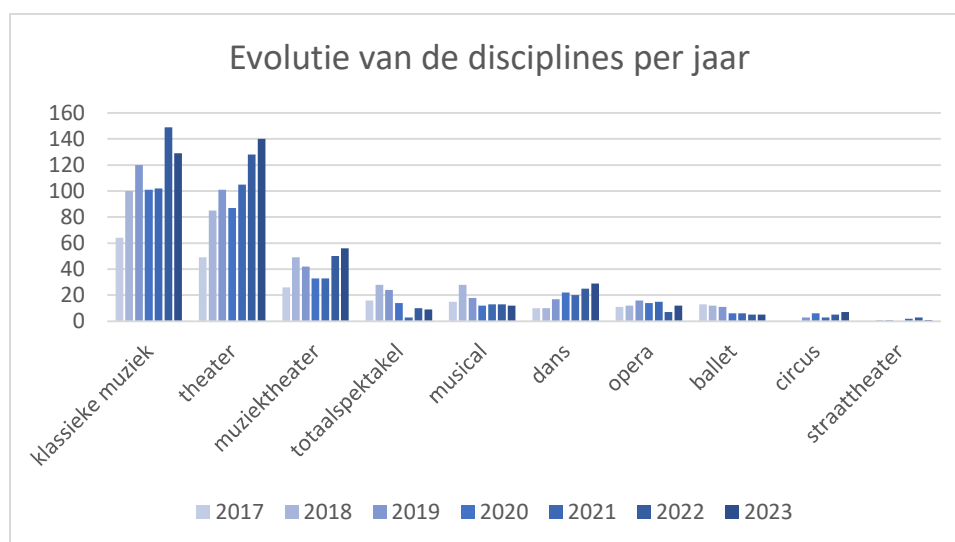
Sinds midden maart 2017 kunnen erkende productievennootschappen bij de Vlaamse Gemeenschap terecht met aanvragen tot erkenning van een podiumwerk. In dit startjaar werden 204 aanvragen ingediend. Het aantal aanvragen ging vervolgens in stijgende lijn. De coronapandemie zette tijdelijk een halt op deze groei. 2023 is, net als 2022 een topjaar wat betreft het aantal erkenningsaanvragen en de kaap van 400 erkenningsaanvragen werd net gehaald.

Onderstaande tabel met de evolutie van het aantal aanvragen en de daaraan gekoppelde status is ten opzichte van de voorbije jaren aangepast. De administratie kreeg immers melding van werken die aanvankelijk de status goedgekeurd hadden, maar werden stopgezet. Wanneer voor een werk uiteindelijk geen investeringen zijn opgehaald, krijgt dit ook de status stopgezet. Elk stopgezet werk was dus aanvankelijk erkend.

Werken waarvoor de producent nog vóór de erkenning aangaf dat deze niet zouden worden voltooid, kregen de status ingetrokken. Voor deze werken reikte de administratie dus geen eerste certificaat uit.

Dossierstatus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Goedgekeurd	188	274	316	243	274	365	385
Afgekeurd	10	22	21	10	8	15	8
Ingetrokken	3	17	4	11	7	10	3
Stopgezet	3	11	12	30	9	5	3
In aanvraag	0	0	0	0	0	0	0
Onontvankelijk	0	1	0	1	4	0	1
Totaal	204	325	353	295	302	395	400

tabel 2: status van de ingediende aanvragen podiumkunsten per jaar

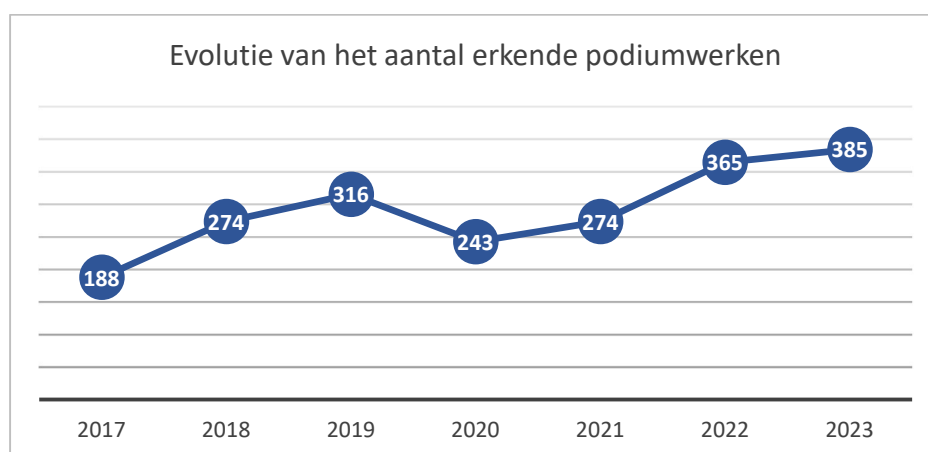
figuur 6: evolutie van de spreiding van de erkenningsaanvragen per discipline per jaar

Wanneer we kijken naar het totaal aantal erkenningen en de daarbij horende geraamde investering, toont dit volgende evolutie:

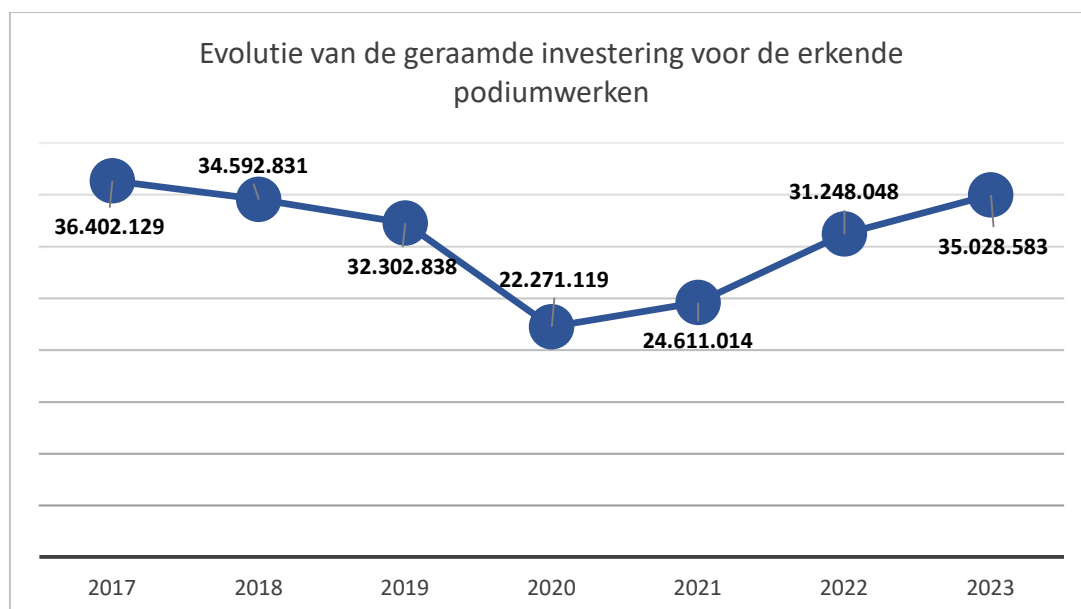
	Investering 2017	Investering 2018	Investering 2019	Investering 2020	Investering 2021	Investering 2022	Investering 2023
Erkende werken	188	274	316	243	274	365	385
Investering	36.402.129	34.592.831	32.302.838	22.271.119	24.611.014	31.248.048	35.028.583

tabel 3: evolutie van het aantal erkenningen en geraamde investeringen voor podiumkunsten per jaar

Zowel wat betreft erkenningen en investeringen, is een terugval te merken in de jaren 2020 en 2021. In 2022 ging het aantal erkenningen opnieuw opvallend de hoogte in. De trend bleef in 2023.

figuur 7: evolutie van het aantal erkende podiumwerken

figuur 8: evolutie van de geraamde investering voor de erkende podiumwerken

2.4. Erkenningen podiumkunsten 2023

Volgende disciplines komen in aanmerking:

Theater-, circus-, straattheater-, opera-, klassieke muziek-, dans-, of muziektheaterproducties, met inbegrip van musical en ballet, evenals de productie van een totaalspektakel.

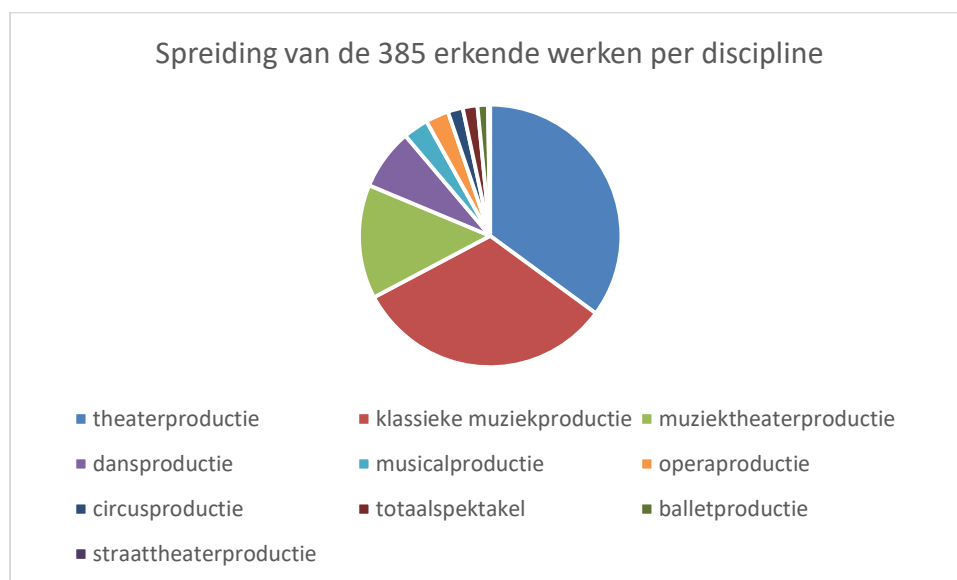
2.4.1. Spreiding van de 385 erkende podiumwerken per discipline

In 2023 telde de Vlaamse Gemeenschap 400 aanvragen tot erkenning van een podiumwerk. De volgende onderdelen van het rapport gaan dieper in op de 385 erkende podiumwerken in 2023.

Ongeveer 67% van het aantal erkenningen gaat naar werken binnen de disciplines klassieke muziek (35,06%) en theater (32,21%).

Discipline	Aantal dossiers	%
theaterproductie	135	35,06
klassieke muziekproductie	124	32,21
muziektheaterproductie	54	14,03
dansproductie	29	7,53
musicalproductie	12	3,12
operaproductie	11	2,86
circusproductie	7	1,82
totaalspektakel	7	1,82
balletproductie	5	1,30
straattheaterproductie	1	0,26
	385	100

tabel 4: spreiding van de erkende podiumwerken per discipline (2023)

figuur 9: spreiding van de erkende podiumwerken per discipline (2023)

2.5. Financiering van de podiumwerken

2.5.1. Spreiding van de geraamde investering over de 385 erkende podiumwerken

Deze cijfers omvatten de geraamde investeringen op het moment van de aanvraag van de erkenning.

Of deze investeringen effectief zijn opgehaald, zal pas blijken bij de voltooiing van het werk en bij de aanvraag voor het tweede certificaat. Zoals eerder aangehaald, gaat het aantal dossiers voor tweede certificaten in stijgende lijn, wat een ruimere blik op de cijfers geeft. Dit aspect van de financiering komt verderop in dit rapport aan bod.

Discipline	Tax shelter investering	%
theaterproductie	7.808.018,78	22,29
klassieke muziekproductie	5.950.725,53	16,99
muziektheaterproductie	3.995.712,00	11,41
dansproductie	1.770.000,00	5,05
musicalproductie	4.131.711,00	11,80
operaproductie	5.613.000,00	16,02
circusproductie	377.000,00	1,08
totaalspektakel	1.890.416,00	5,40
balletproductie	3.467.000,00	9,90
straattheaterproductie	25.000,00	0,07
	35.028.583,31	100

tabel 5: spreiding van de geraamde investeringen voor podiumwerken per discipline (2023)

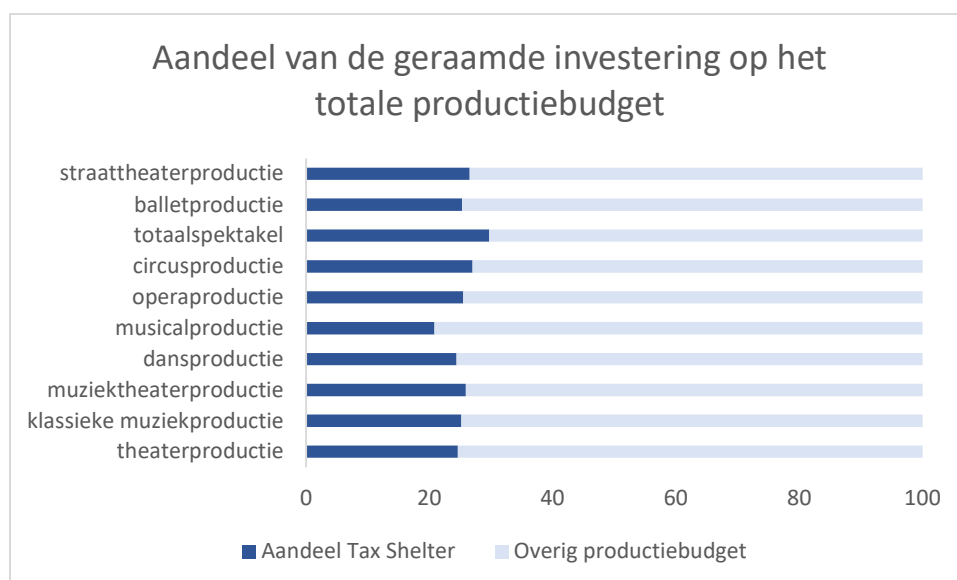
figuur 10: spreiding van de geraamde investeringen voor podiumwerken per discipline (2023)

Wanneer we naar de geraamde investering kijken, heeft theater het grootste aandeel (22%). De discipline klassieke muziek, met 35% van de erkenningen, heeft een aandeel van 17% van de geraamde investeringen. De 12 erkende musicals nemen bijna 12% van het geraamde investeringsbudget in. De 11 erkende operaproducties rekenen op 16% van de geraamde investeringen. Musical en opera zijn disciplines met een hoger productiebudget en kostenplaatje.

In een volgende tabel is per discipline te zien welk gedeelte van het productiebudget wordt gefinancierd met Tax Shelter.

Discipline	Aantal erkende werken	Kost productie	Geraamde TS investering	%
theaterproductie	135	31.725.582,66	7.808.018,78	24,61
klassieke muziekproductie	124	23.635.619,22	5.950.725,53	25,18
muziektheaterproductie	54	15.429.198,46	3.995.712,00	25,90
dansproductie	29	7.248.894,44	1.770.000,00	24,42
musicalproductie	12	19.834.146,97	4.131.711,00	20,83
operaproductie	11	22.005.763,47	5.613.000,00	25,51
circusproductie	7	1.394.738,06	377.000,00	27,03
totaalspektakel	7	6.360.373,01	1.890.416,00	29,72
balletproductie	5	13.694.361,69	3.467.000,00	25,32
straattheaterproductie	1	94.124,50	25.000,00	26,56
	385	141.422.802,48	35.028.583,31	24,77

Tabel 6: aandeel van de geraamde investering tov het productiebudget per discipline (erkende podiumwerken 2023)

Figuur 11: aandeel van de geraamde investering op het totale productiebudget

Het aandeel van de geraamde investering ten opzichte van de productiekost, is opnieuw gestegen en bedraagt bijna 25% (tegenover 23,59% in 2022 en 22,29% in 2021). Binnen elke discipline bedraagt het aandeel meer dan 20%.

Deze gegevens hebben enkel betrekking op de geraamde investering en kostprijs, niet op de definitieve investering en kostprijs per podiumwerk.

2.5.2. Overzicht op basis van de tweede certificaten

Dit hoofdstuk neemt de definitieve financiering van de podiumwerken onder de loep.

Per jaar volgt een vergelijking tussen de geschatte en effectieve investering na de voltooiing van het podiumwerk. Daarnaast brengen we ook het aandeel van de tax shelterinvestering ten opzichte van het productiebudget in beeld.

De overzichten voor het jaar 2017, 2018 en 2019 zijn intussen quasi volledig. Voor een aantal werken werd geen aanvraag voor het tweede certificaat ingediend. Verklaring hiervoor is dat deze werken niet werden gerealiseerd of, indien wel, zonder investeringen via Tax Shelter.

Voor de daaropvolgende jaren betreft het overzicht de stand van zaken in januari 2024. Hoe meer dossiers per jaar een tweede certificaat hebben aangevraagd, hoe accurater de vergelijking tussen de erkenning en de voltooiing is.

Sinds de lancering van de maatregel voor podiumkunsten, zijn 1183 dossiers behandeld voor werken goedgekeurd in de periode 2017-2023.

Opgesplitst per aanvraagjaar van het eerste certificaat, bieden volgende tabellen een overzicht van de exacte investering ten aanzien van de eerder ingediende raming en het productiebudget. Deze gegevens worden vrijgegeven op het niveau van de discipline, met telkens een indicatie van het aantal werken.

In de marge vermelden we dat de Cel Tax Shelter voor de controle kijkt naar het jaartal waarin de raamovereenkomsten werden afgesloten. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat werken, erkend in 2017, pas in 2018 aanvullende financiering konden ophalen. Pas na de fiscale controle wordt het duidelijk of de attesten voor de investeerders effectief kunnen worden afgeleverd en of alle uitgaven in aanmerking kwamen binnen de geldige periode.

2.5.2.1. Voltooide werken, erkend in 2017

Van de 188 werken, erkend in 2017, is voor 170 werken het tweede certificaat afgeleverd. Voor 8 werken kon het tweede certificaat niet worden afgeleverd.

Er is dus zicht op quasi alle in 2017 erkende werken. Allicht werd voor een aantal werken uiteindelijk geen investering opgehaald.

Discipline	aantal werken	Productiebudget	Geraamde investering	Effectieve investering	Gemiddelde investering per werk	% TS op productiebudget	Vershil
operaproductie	12	30.122.906,28	7.035.319,00	6.574.000,00	547.833,33	21,82	-461.319,00
musicalproductie	12	35.996.292,97	6.882.890,42	7.008.000,00	584.000,00	19,47	125.109,58
totaalspektakel	10	12.278.469,32	2.993.175,00	2.239.462,04	223.946,20	18,24	-753.712,96
muziektheaterproductie	23	17.353.873,47	2.786.581,00	3.381.435,48	147.018,93	19,49	594.854,48
theaterproductie	41	9.648.938,17	2.581.093,60	2.640.435,49	64.400,87	27,37	59.341,89
balletproductie	6	10.124.328,47	2.328.890,00	2.379.370,48	396.561,75	23,50	50.480,48
klassieke muziekproductie	55	10.401.666,08	2.328.509,60	2.898.273,75	52.695,89	27,86	569.764,15
dansproductie	11	6.189.306,77	1.677.446,01	1.539.000,00	139.909,09	24,87	-138.446,01
	170	132.115.781,53	28.613.904,63	28.659.977,24	168.588,10	21,69	46.072,61

tabel 7: vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2017

Hoewel in totaal een klein positief verschil merkbaar tussen de geraamde en de effectieve investering, is er wel een opmerkelijk verschil tussen de disciplines onderling wanneer raming en effectieve uitgaven naast elkaar gelegd worden. De werken in de disciplines klassieke muziek en muziektheater kenden opvallend hogere investeringen dan verwacht.

2.5.2.2. Voltooide werken, erkend in 2018

2018 was het jaar waarin de verlaging van de vennootschapsbelasting werd doorgevoerd. De impact hiervan was in de voorbije rapporteringen al merkbaar en blijft bevestigd.

De cijfers in volgende tabel hebben betrekking op 256 toegekende tweede certificaten van de 274 erkende werken. Voor 4 werken kon het tweede certificaat niet worden afgeleverd.

Opvallend is de hogere investering voor klassieke muziekproducties. Het verschil tussen de geraamde en de effectieve investering is het meest voelbaar binnen de disciplines opera, musical en ballet. Het aandeel van de aanvullende financiering op het productiebudget is binnen deze disciplines aanzienlijk lager.

Discipline	Aantal werken	Productiebudget	Geraamde investering	Effectieve investering	Gemiddelde investering per werk	%TS op productiebudget	Vershil
klassieke muziekproductie	88	17.165.943,20	4.054.184,21	4.218.022,00	47.932,07	24,57	163.837,79
theaterproductie	74	18.903.029,95	4.989.965,94	4.790.894,67	64.741,82	25,34	-199.071,27
muziektheaterproductie	35	13.902.390,60	3.794.441,00	3.764.101,07	107.545,74	27,08	-30.339,93
totaalspektakel	17	5.259.303,82	1.248.840,00	1.342.500,00	78.970,59	25,53	93.660,00
operaproductie	11	23.199.793,16	5.030.441,00	3.446.497,32	313.317,94	14,86	-1.583.943,68
musicalproductie	13	12.525.823,81	3.412.936,50	1.958.103,95	150.623,38	15,63	-1.454.832,55
balletproductie	8	15.372.594,86	3.368.593,00	2.108.935,48	263.616,94	13,72	-1.259.657,52
dansproductie	9	3.370.892,57	877.789,16	808.450,00	89.827,78	23,98	-69.339,16
straattheaterproductie	1	90.051,13	20.000,00	20.000,00	20.000,00	22,21	0,00
	256	109.789.823,10	26.797.190,81	22.457.504,49	87.724,63	20,45	-4.339.686,32

tabel 8: vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2018

2.5.2.3. Voltooide werken, erkend in 2019

De cijfers voor 2019 hebben betrekking op 288 van de 316 erkende werken. Aanvankelijk waren meer werken erkend, werken die zijn stopgezet worden niet meegerekend in het totaal. Voor het jaarrapport 2022 was er zicht op 184 voltooide werken, inmiddels is er zicht op 288 toegekende tweede certificaten. Voor 3 werken kon het tweede certificaat niet afgeleverd worden.

Discipline	Aantal werken	Productiebudget	Geraamde investering	Effectieve investering	Gemiddelde investering per werk	% TS op productie-budget	Vershil
klassieke muziekproductie	102	17.971.471,59	4.858.992,33	4.734.700,00	46.418,63	26,35	-124.292,33
theaterproductie	86	16.250.012,43	4.133.455,70	5.021.467,00	58.389,15	30,90	888.011,30
totaalspektakel	16	5.272.802,32	1.527.500,00	1.606.000,00	100.375,00	30,46	78.500,00
operaproductie	12	19.831.283,02	4.130.764,00	4.059.764,04	338.313,67	20,47	-70.999,96
muziektheaterproductie	33	12.917.606,59	2.702.120,00	2.668.300,00	80.857,58	20,66	-33.820,00
dansproductie	15	6.112.633,65	843.658,60	1.473.658,60	1.493.100,00	24,11	630.000,00
balletproductie	6	10.469.666,53	2.368.921,00	2.732.764,04	455.460,67	26,10	363.843,04
circusproductie	3	472.942,29	102.467,38	110.000,00	36.666,67	23,26	7.532,62
musicalproductie	14	30.830.728,43	6.006.432,17	5.533.563,37	395.254,53	17,95	-472.868,80
straattheaterproductie	1	78.500,00	20.000,00	28.000,00	28.000,00	35,67	8.000,00
	288	120.207.646,85	26.694.311,18	27.968.217,05	97.111,86	23,27	1.273.905,87

tabel 9: vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2019

De tendens die de voorbije jaarrapporten zichtbaar was, wordt nu bevestigd: het evenwicht tussen geraamde en effectieve investeringen heeft zich in 2019 hersteld. Meer nog, het positieve verschil is hoger dan verwacht op basis van de tussentijdse overzichten van de voorbije jaren.

In tegenstelling tot de voorafgaande jaren is er nu wel een negatief verschil voor de klassieke muziekproducties. Voor theater, dans en ballet lag de effectieve investering merkelijk hoger. Gemiddeld per werk bedraagt de aanvullende financiering 23% van het totale productiebudget. Voor musicals ligt het aandeel het laagste met net geen 18%. Totaalspektakels en theaterproducties hebben op basis van dit overzicht een aandeel van ongeveer 30%.

2.5.2.4. Voltooide werken, erkend in 2020

Voor 2020 is er zicht op ongeveer de helft van de 243 erkende werken. We zien opnieuw een licht negatief verschil tussen geraamde en effectieve investering, al is het nog te vroeg om conclusies te trekken op basis van de beschikbare gegevens. Onderstaande tabel geeft een overzicht van 121 voltooide podiumwerken. Initieel waren meer werken erkend, 30 werken werden na de erkenning stopgezet.

Over de disciplines heen bedraagt het aandeel van de investering op het productiebudget tussen 20 en 26%. In 2020 vielen ook lagere productiebudgetten op, aangezien de pandemie de sector noodzaakte tot kleinschaligere producties.

Discipline	Aantal werken	Productiebudget	Geraamde investering	Effectieve investering	Gemiddelde investering per werk	% TS op productie-budget	Vershil
klassieke muziekproductie	56	9.357.273	2.353.512	2.220.948	39.660	23,73	-132.564
muziektheaterproductie	13	3.294.112	859.522	795.688	61.207	24,15	-63.834
theaterproductie	32	7.972.152	1.807.772	1.891.814	59.119	23,73	84.042
dansproductie	3	1.392.918	320.000	345.000	115.000	24,77	25.000
totaalspektakel	3	441.901	114.000	97.000	32.333	21,95	-17.000
circusproductie	3	616.157	175.000	160.000	53.333	25,97	-15.000
operaproductie	7	12.714.538	3.010.000	3.106.000	443.714	24,43	96.000
balletproductie	2	4.519.679	1.085.000	863.000	431.500	19,09	-222.000
musicalproductie	2	7.514.818	1.459.979	1.532.000	766.000	20,39	72.021
	121	47.823.548,60	11.184.784,94	11.011.450,17	91.003,72	23,03	-173.334,77

tabel 10: vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2020

2.5.2.5. Voltooide werken, erkend in 2021

Voor 2021 is er zicht op 128 van de 274 erkende werken, met een licht negatief verschil tussen geraamde en effectieve investering in het totaal, maar voor opera en ballet is er duidelijk een positief verschil.

Discipline	Aantal werken	Productiebudget	Geraamde investering	effectieve investering	Gemiddelde investering per werk	% TS op productie budget	Vershil
klassieke muziekproductie	71	12.798.685	3.180.500	3.125.018	44.014	24,42	-55.482
muziektheaterproductie	10	5.973.865	681.485	683.000	68.300	11,43	1.515
theaterproductie	34	11.413.619	2.796.608	2.744.218	80.712	24,04	-52.390
operaproductie	5	11.803.532	2.860.000	3.107.000	621.400	26,32	247.000
dansproductie	4	1.599.678	368.000	428.000	107.000	26,76	60.000
balletproductie	4	5.919.321	1.470.000	2.022.559	505.640	34,17	552.559
	128	49.508.701,09	11.356.593,28	12.109.795,76	94.607,78	24,46	-106.356,90

tabel 11: vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2021

2.5.2.6. Voltooide werken, erkend in 2022

Voor werken, erkend vanaf 1 augustus 2022, is het wettelijk verplicht de aanvraag voor de fiscale controle in te dienen uiterlijk 9 maanden na de voltooiing van het werk. Dit verklaart waarom al vrij snel zicht is op ongeveer de helft van de 365 erkende werken.

Op basis van de voorlopige cijfers is er globaal gezien opnieuw een licht positief verschil tussen de raming en de effectieve investering.

Discipline	Aantal werken	Productiebudget	Geraamde investering	Effectieve investering	Gemiddelde investering per werk	% TS op productie-budget	Vershil
klassieke muziekproductie	107	21.010.916	4.891.002	4.840.200	45.236	23,04	-50.802
muziektheaterproductie	19	7.068.530	1.229.578	1.410.000	74.211	19,95	180.422
operaproductie	1	220.938	65.000	66.500	66.500	30,10	1.500
theaterproductie	41	8.772.510	2.198.932	2.192.500	53.476	24,99	-6.432
balletproductie	2	3.640.846	878.000	920.059	460.030	25,27	42.059
dansproductie	6	1.708.814	433.000	443.290	73.882	25,94	10.290
musicalproductie	2	1.383.394	409.229	383.500	191.750	27,72	-25.729
totaalspektakel	2	159.199	40.000	40.000	20.000	25,13	0
	180	43.965.145,40	10.144.740,39	10.296.049,14	57.200,27	23,42	151.308,75

tabel 12: vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2022

2.6. De rol van de tussenpersonen

Een erkende tussenpersoon kan productievennootschappen bijstaan voor het afsluiten van raamovereenkomsten en het ophalen van investeringen. Dit brengt een bijkomende kost met zich mee, met name de vergoeding voor de tussenpersoon. Productievennootschappen die gebruik maken van Tax Shelter, dienen daarnaast ook een vergoeding uit te keren aan de investeerder(s).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geraamde investeringen per discipline, met de bedragen die naar investeerders en tussenpersonen gaan. Van de 385 erkende werken is voor 355 werken een tussenpersoon vermeld.

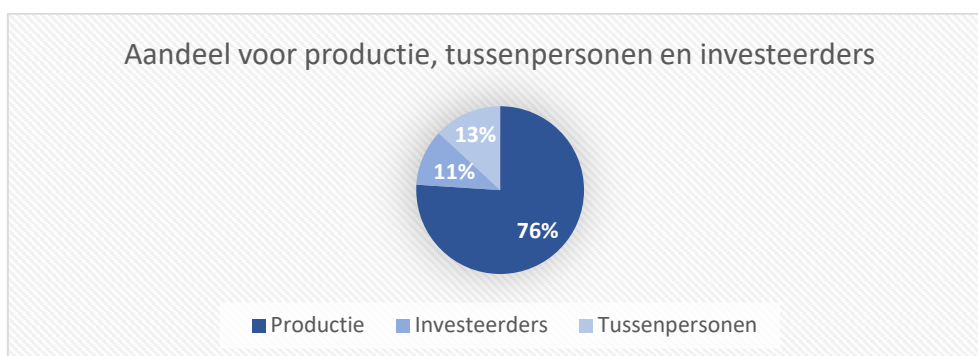
Discipline	Aantal erkende werken	Investeringsbedrag	Vergoedingen investeerders EUR	Vergoedingen tussenpersonen EUR	% investeerders	% tussenpersoon
circusproductie	7	377.000,00	43.111,00	55.412,00	11,44	14,70
dansproductie	29	1.770.000,00	206.645,60	235.926,00	11,67	13,33
klassieke muziekproductie	119	5.872.925,53	631.490,73	783.655,26	10,75	13,34
musicalproductie	11	3.731.711,00	411.860,63	450.669,00	11,04	12,08
muziektheaterproductie	49	3.295.712,00	352.513,58	424.137,50	10,70	12,87
operaproductie	4	563.000,00	60.108,05	75.042,00	10,68	13,33
theaterproductie	130	6.984.437,00	741.736,22	973.362,31	10,62	13,94
totaalspektakel	5	1.148.000,00	132.494,00	115.614,00	11,54	10,07
straattheaterproductie	1	25.000,00	2.562,50	3.900,00	10,25	15,60
Totaal jaar	355	23.767.785,53	2.582.522,31	3.117.718,07	10,87	13,12

tabel 13: aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen per discipline

Opvallend is de stijging van de vergoeding voor investeerders, welke gekoppeld is aan de EURIBOR-tarieven, welke fors zijn gestegen. In 2022 ging gemiddeld 6% van de investering als vergoeding naar de investeerders, in 2023 zien we een vergoeding van gemiddeld 11%. De vergoeding voor tussenpersonen ligt in 2023 iets lager: 13,12% ten opzichte van 14,24% in 2022. Dit samen maakt dat net geen 25% van de investering bestemd is voor vergoedingen en 75% kan aangewend worden voor de productie.

Totaal geraamde investering voor productievennootschap	23.767.785,53
Vergoeding investeerders	2.582.522,31
Vergoeding tussenpersonen	3.117.718,07
Resterend bedrag voor productie	18.067.545,15

tabel 14: globaal aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen

Figuur 12: aandeel voor productie, tussenpersonen en investeerders

2.7. Rechtspersoon

Een belangrijk element van de Tax Shelterregeling is dat deze ook toegankelijk is voor vzw's. Dit impliceert de onderworpenheid van de vzw aan de vennootschapsbelasting in plaats van de rechtspersonenbelasting en dit voor de volledige werking van de vzw.

In 2023 dienden 55 productievennootschappen aanvragen in tot erkenning van een podiumwerk, waaronder 31 vzw's. Dit cijfer op basis van de aanvragers, geeft echter geen volledig beeld van de vzw's die aan de slag gaan met Tax Shelter.

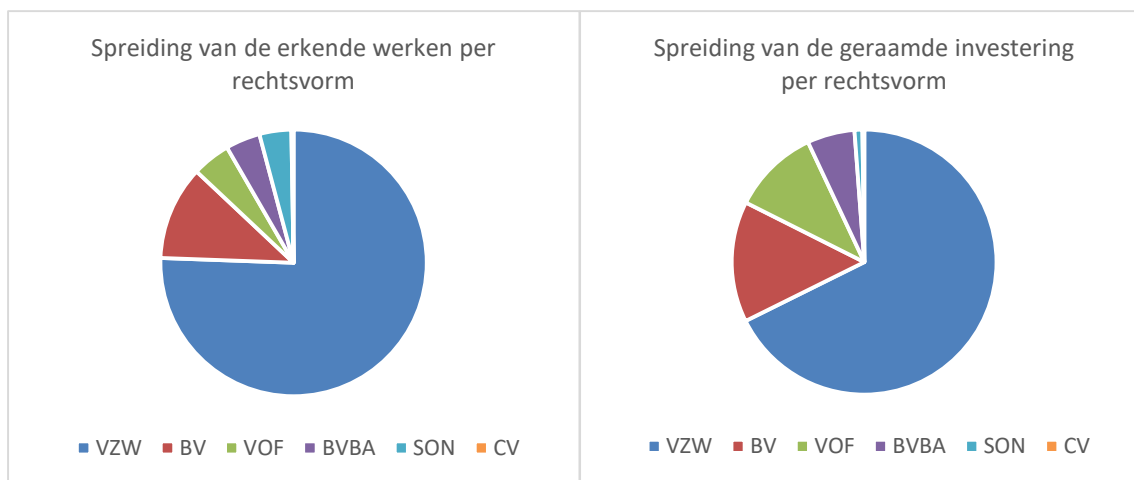
De productievennootschappen Het Laatste Bedrijf en PerPodium dienen als coproductant aanvragen in en werken samen met voornamelijk vzw's. Op naam van Het Laatste Bedrijf zijn 16 werken erkend, op naam van PerPodium 127 werken.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal erkende podiumwerken per rechtsvorm. Ten opzichte van de voorbije jaren zien we opnieuw een stijging van het aandeel van de erkenningen op naam van een vzw: 75,58% tegenover 69,02% in 2022.

Aanvrager Rechtsvorm	Erkende werken	%	Aanvrager Rechtsvorm	Tax shelter investering	%
VZW	291	75,58	VZW	23.705.737,31	67,68
BV	44	11,43	BV	5.163.000,00	14,74
VOF	18	4,68	VOF	3.720.846,00	10,62
BVBA	16	4,16	BVBA	2.029.000,00	5,79
SON	15	3,90	SON	340.000,00	0,97
CV	1	0,26	CV	70.000,00	0,20
	385	100		35.028.583,31	100

tabel 15: spreiding van de erkende podiumwerken per rechtsvorm

tabel 16: spreiding van de geraamde investering per rechtsvorm

Figuur 13: spreiding erkende podiumwerken per rechtsvorm

Figuur 14: spreiding geraamde investering per rechtsvorm

Op vlak van de investeringen gaat 67,68% naar vzw's (tegenover 58,42% in 2022). Deze gegevens in beide tabellen houden enkel rekening met de rechtsvorm van de hoofdanvragers. PerPodium is erkend als vzw, Het Laatste Bedrijf als BVBA.

2.8. Organisaties gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid

2.8.1. Globaal overzicht van de erkende werken en geraamde investeringen voor gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties

40% van de erkende podiumwerken, 153 van de 385, zijn afkomstig van organisaties die een subsidie ontvangen in het kader van het Kunstendecreet: 91 certificaten werden toegekend aan een kunstinstelling en 61 certificaten aan een organisatie die een werkingssubsidie ontvangt als kunstorganisatie.

232 van de 385 certificaten (60%) gingen naar niet-gesubsidieerde productievennootschappen.

Subsidiesoort	Erkende werken	Geraamde TS investering
Kunstinstelling	91	13.834.500,00
Werkingsubsidie KD 10 jaar	32	3.418.000,00
Werkingsubsidie KD 5 jaar	29	1.538.425,53
Werkingsubsidie Circus	1	140.000,00
Geen subsidie	232	16.097.657,78
	385	35.028.583,31

Tabel 17: globaal beeld van de erkende podiumwerken voor gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties

Wanneer naar de geraamde investeringen wordt gekeken, ziet de verhouding er als volgt uit en gaat 18.890.925 euro naar aanvragers die een subsidie ontvangen.

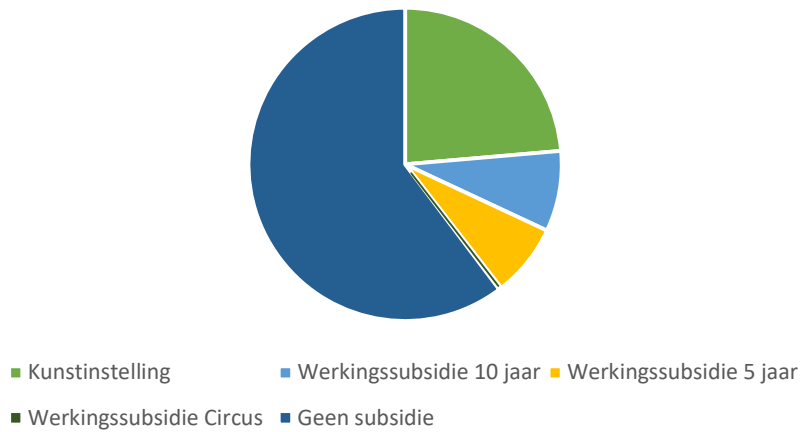
Subsidiesoort	Geraamde TS investering	%
Kunstinstelling	13.834.500,00	39,49
Werkingsubsidie 10 jaar	3.418.000,00	9,76
Werkingsubsidie 5 jaar	1.498.425,00	4,28
Werkingsubsidie Circus	140.000,00	0,40
Geen subsidie	16.137.658,31	46,07
	35.028.583,31	100

Tabel 18: geraamde investeringen voor gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde productievennootschappen

Deze classificatie is gemaakt op basis van de aanvragers die zich opstellen als hoofdproducent. De productievennootschap die een aanvraag indiende voor Tax Shelter is desgevallend de begunstigde van de subsidie in het kader van het kunstendecreet. In de groep “buiten kunstendecreet” zitten evenwel ook werken waarvoor de coproducent begunstigde is van een subsidie.

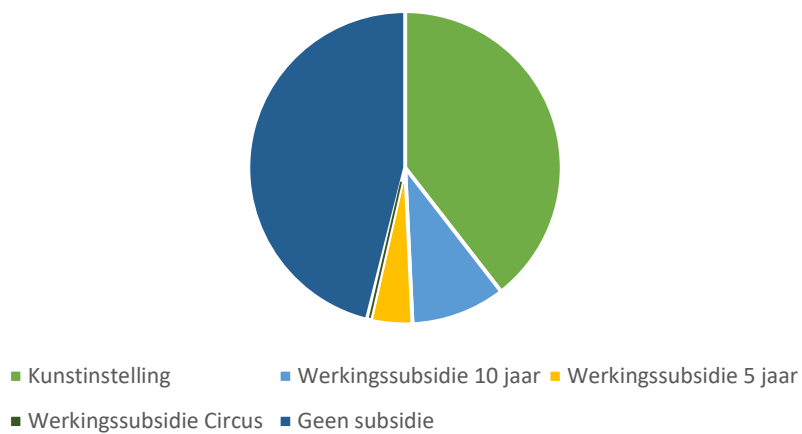
Zoals reeds aangehaald in het gedeelte over de rechtspersonen, hebben de aanvragen van Het Laatste Bedrijf en PerPodium betrekking op coproducties met voornamelijk vzw's. Op naam van Perpodium werden 127 werken erkend, op naam van het Laatste Bedrijf 16.

Verdeling van de erkende podiumwerken in verhouding met type subsidie

Figuur 15: spreiding van de erkende podiumwerken tussen al dan niet gesubsidieerde organisaties

Verdeling van de geraamde investering in verhouding met type subsidie

Figuur 16: spreiding van de geraamde investering in verhouding met subsidies

2.8.2. Overzicht per discipline

De volgende tabel geeft een overzicht weer van de erkende werken per discipline en per subsidiesoort. De tabel baseert zich op de gegevens van de aanvrager.

Discipline	Subsidie	Aantal werken	Geraamde TS investering
Ballet	WSKI	5	3.467.000,00
		5	3.467.000,00
Circus	WS Circus	1	140.000,00
	-	6	237.000,00
		7	377.000,00
Dans	WS 10	3	376000
	WS 5	5	394.000,00
	-	21	1.000.000,00
		29	1.770.000,00
Klassieke muziek	WSKI	70	4.015.500,00
	WS 10	7	393.000,00
	WS 5	18	834.425,53
	-	29	707.800,00
		124	5.950.725,53
Musical	-	12	4.131.711,00
		12	4.131.711,00
Muziektheater	WSKI	7	786.000,00
	WS 10	7	670.000,00
	WS 5	2	60.000,00
	-	38	2.479.712,00
		54	3.995.712,00
Opera	WSKI	8	5.133.000,00
	WS 5	1	40.000,00
	-	2	440.000,00
		11	5.613.000,00
Theater	WSKI	1	433.000,00
	WS 10	15	1.979.000,00
	WS 5	2	145.000,00
	-	117	5.251.018,78
		135	7.808.018,78
Totaalspektakel	-	7	1.890.416,00
		7	1.890.416,00
Straattheater	WS 5	1	25.000,00
		1	25.000,00
Totaal jaar		385	35.028.583,31

Tabel 19: overzicht per discipline van de erkende podiumwerken, de geraamde investering en het gegeven of het aanvragend productievenootschap eveneens een subsidie ontvangt

De spreiding van de investeringen tussen gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde productievennootschappen varieert sterk per discipline. De investeringen in de discipline klassieke muziek gaan grotendeels naar gesubsidieerde organisaties of kunstinstellingen. Dezelfde vaststelling gaat op voor opera en ballet. Binnen de disciplines musical, totaalspektakel en straattheater zijn er geen werken van gesubsidieerde productievennootschappen.

De bovenstaande classificatie gebeurde op basis van de aanvragers, ofwel de hoofdproducenten. De werken waar PerPodium en Het Laatste Bedrijf optraden als aanvrager, kunnen coproducties zijn met een gesubsidieerde organisatie. Onderstaande tabel geeft aan dat een bedrag van 5.274.000 euro aan investeringen werd geraamd voor producties waarbij PerPodium of Het Laatste Bedrijf optraden als aanvrager en waarbij de coproductant een subsidie ontving.

Op basis van de cijfers die enkel rekening houden met de hoofdproducent, bleek dat 232 werken geen subsidie ontvingen. Van deze 232 werken zijn er echter 109 werken die wel subsidie ontvingen via de coproductant. Opvallend is het hoge aantal theaterproducties waarbij de coproductant begunstigde is van een subsidie.

Discipline	Aantal werken	Geraamde investering
Circus	2	48.000
Dans	18	930.000
Klassieke muziek	16	351.000
Muziektheater	21	861.000
Theater	51	2.774.000
Opera	1	310.000
Totaal	109	5.274.000

Tabel 20: investeringen in podiumwerken voor dewelke de coproductant begunstigde is van een subsidie

Wanneer de geraamde investeringen voor hoofdproducenten (18.890.925 euro) en coproductanten (5.274.000 euro) samen worden geteld, gaat 24.164.925 euro naar gesubsidieerde organisaties. Een geraamde investering van 10.863.658,31 euro gaat naar productievennootschappen die geen subsidie ontvangen vanuit de Vlaamse Gemeenschap. Bijgevolg gaat 69% van de geraamde investeringen naar gesubsidieerde organisaties en 31% naar niet-gesubsidieerde organisaties.

3. TAX SHELTER AUDIOVISUELE WERKEN

Voor audiovisuele producties beschikken we gedeeltelijk over gelijkaardig gestructureerde data als voor podiumkunsten. De dossiers voor het tweede certificaat worden immers nog via een apart systeem ingediend dat niet eenzelfde mogelijkheid biedt om cijfers te distilleren en te vergelijken. Om die reden ligt de focus op de informatie op basis van de aanvragen voor het eerste certificaat.

3.1. Evolutie van de globale cijfers van 2017 tot 2023

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de voorbije 6 jaar, te beginnen vanaf 2017, het jaar waarin de Tax Shelter podiumkunsten zijn intrede heeft gedaan.

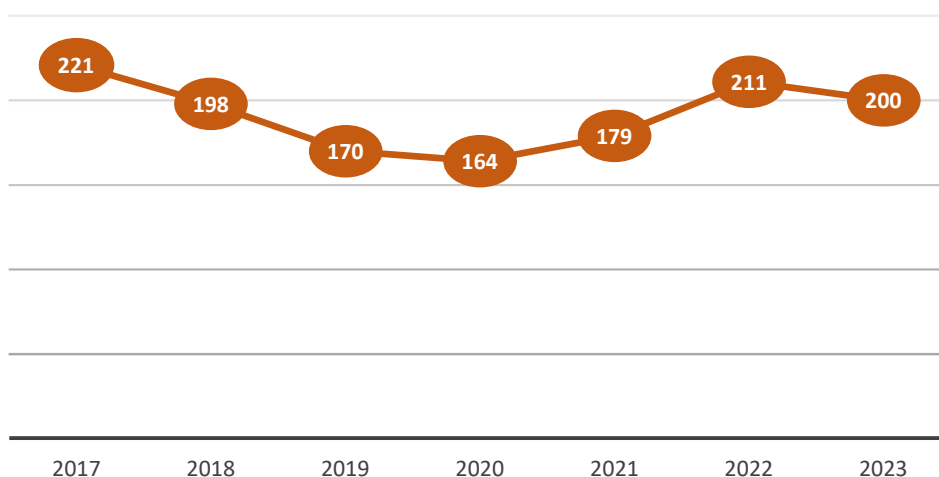
Jaar	Aantal aanvragen	Aantal erkende werken	Geraamde investering erkende werken
2017	228	221	100.858.409
2018	207	198	92.004.152
2019	181	170	49.276.762
2020	170	164	59.039.577
2021	202	179	72.536.431
2022	231	211	97.063.167
2023	216	200	82.286.506

Tabel 21: aantal ingediende aanvragen, erkende werken en geraamde investering per jaar voor de audiovisuele sector

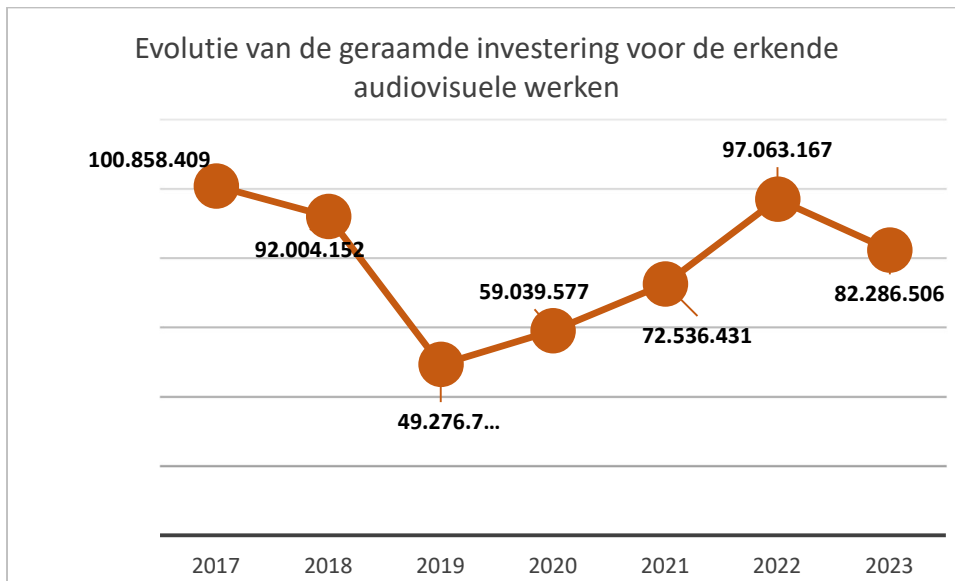
In 2023 is er een lichte daling van het aantal aanvragen maar voor het derde jaar op rij zijn meer dan 200 erkeningsaanvragen ingediend.

Van de 216 aanvragen, zijn 200 werken erkend. Voor 6 aanvragen werd het certificaat niet toegekend. Telkens op vraag van de producent zijn 3 dossiers ingetrokken en 5 dossiers stopgezet. Voor 2 werken kon de beslissing niet meer genomen worden voor het jaareinde.

Evolutie van het aantal erkende audiovisuele werken

Figuur 17: evolutie van het aantal erkende audiovisuele werken

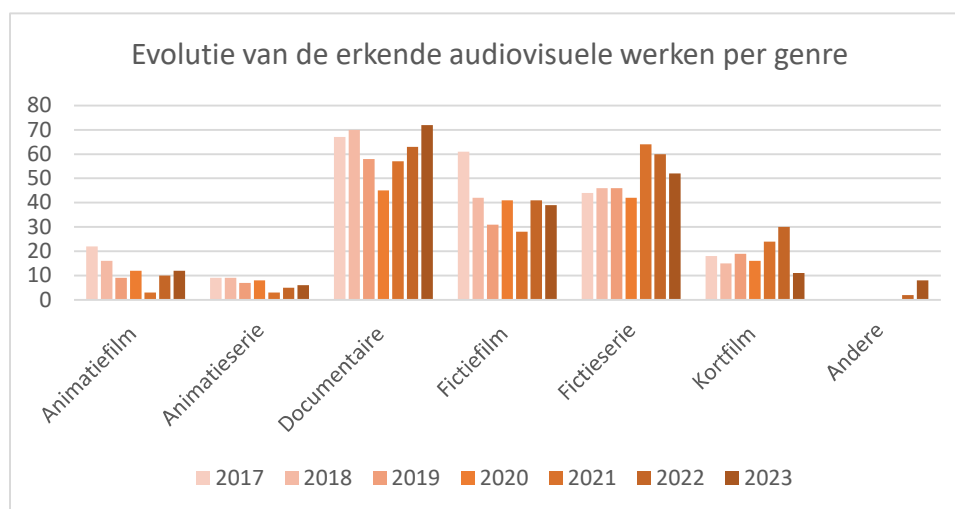
Figuur 18: evolutie van de geraamde investering voor de erkende audiovisuele werken

3.2. Evolutie van de erkenningen sinds 2017

De volgende tabel geeft een overzicht van het aantal erkende audiovisuele werken van de voorbije zes jaar, opgedeeld per genre. Deze opdeling is gemaakt op basis van de genres zoals deze in de nieuwe wetgeving zijn opgenomen. Dit betekent dat de erkenningen in het genre documentaire betrekking hebben op films en reeksen samen. Onder de noemer fictieserie zitten de kinder- en jeugdreeksen vervat en voor fictiefilm is geen opdeling meer gemaakt tussen televisie en bioscoop. Aangezien de wetgever een niet-limitatieve lijst hanteert, is in de tabel het genre “andere” opgenomen. Deze werken zijn niet specifiek onder te brengen in één van de vernoemde genres.

Genre	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Animatiefilm	22	16	9	12	3	10	12
Animatieserie	9	9	7	8	3	5	6
Documentaire	67	70	58	45	57	63	72
Fictiefilm	61	42	31	41	28	41	39
Fictieserie	44	46	46	42	64	60	52
Kortfilm	18	15	19	16	24	30	11
Andere						2	8
TOTAAL	221	198	170	164	179	211	200

Tabel 22: spreiding van de erkende audiovisuele werken per genre en per jaar

figuur 19: evolutie van de audiovisuele werken per genre, per jaar

	Investering 2017	Investering 2018	Investering 2019	Investering 2020	Investering 2021	Investering 2022	Investering 2023
Erkende werken	221	198	170	164	179	211	200
Animatiefilm	15.258.758	11.822.800	1.277.600	5.235.693	1.975.000	9.518.000	5.573.250
Animatieserie	7.020.497	4.364.000	1.962.000	3.451.000	1.927.000	2.383.000	5.404.000
Documentaire	8.789.760	6.911.503	8.488.629	4.924.853	6.158.643	8.152.442	8.529.888
Fictiefilm	29.258.281	27.656.276	21.008.553	18.854.979	11.507.267	15.128.271	13.333.829
Fictieserie	39.861.594	40.793.658	15.787.835	26.032.851	50.029.926	60.305.970	47.891.979
Kortfilm	669.519	455.915	752.145	540.201	938.595	1.165.484	309.059
Andere						410.000	1.244.500
TOTAAL	100.858.409	92.004.152	49.276.762	59.039.577	72.536.431	97.063.167	82.286.506

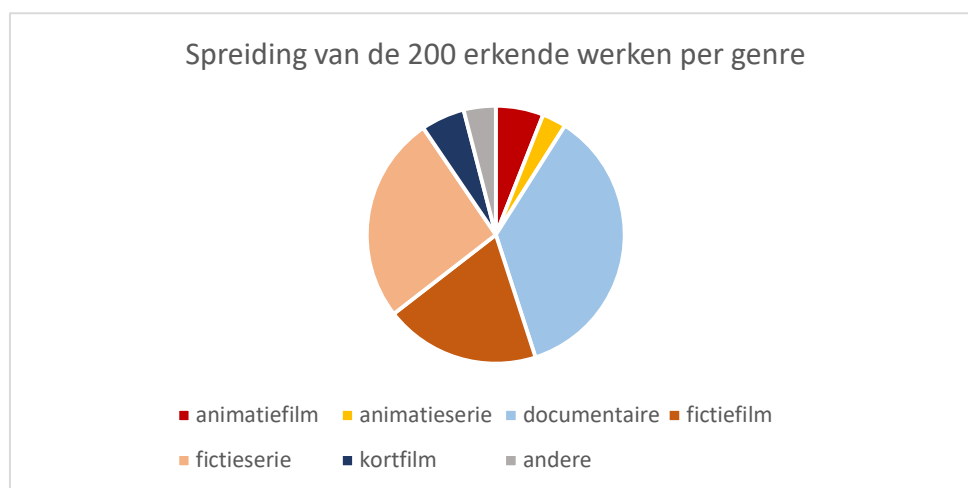
Tabel 23: evolutie van de investeringen in erkende audiovisuele werken per genre, per jaar

3.3. Spreiding van de erkenningen en investeringen in 2023 per genre

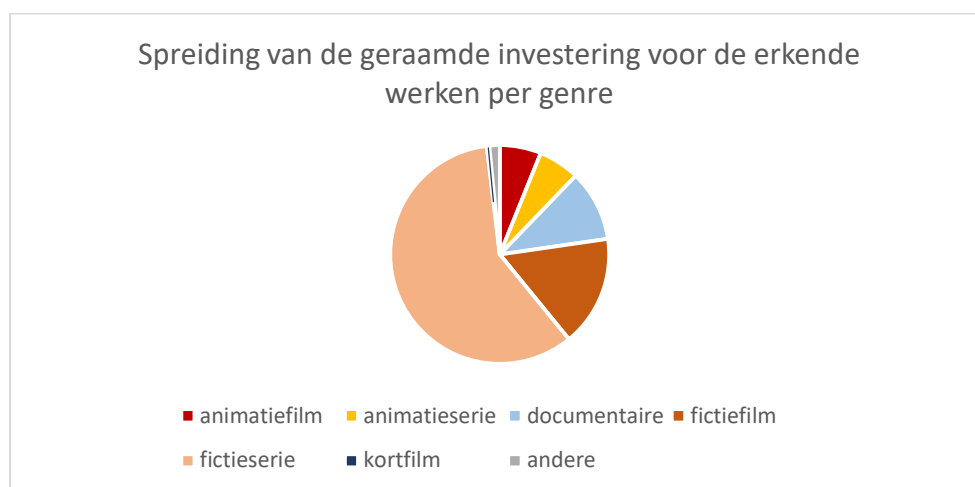
Wat betreft de erkende werken, zijn de meeste certificaten in 2023 toegekend aan documentaires (film of serie) (72) en fictieseries (52). Wanneer we kijken naar de spreiding van de geraamde investeringen, zijn de fictieseries koploper met 58% (in 2022 was dit 62%). 10,36% van de geraamde investeringen gaat naar het genre documentaire.

Genre	Erkende werken	Productiebudget	Geraamde TS investering	Aandeel TS op productiebudget
animatiefilm	12	38.357.276	5.573.250	14,53
animatieserie	6	29.610.709	5.404.000	18,25
documentaire	72	34.696.143	8.529.888	24,58
fictiefilm	39	102.391.500	13.333.829	13,02
fictieserie	52	241.725.163	47.891.979	19,81
kortfilm	11	1.583.963	309.059	19,51
andere	8	5.803.374	1.244.500	21,44
Totaal	200	454.168.129	82.286.506	18,12

Tabel 24: spreiding van de erkende audiovisuele werken, productiebudget en investering per genre

Figuur 20: spreiding van de erkende audiovisuele werken per genre (2023)

Figuur 21: spreiding van de geraamde investeringen voor erkende audiovisuele werken per genre (2023)

3.4. Rol van de tussenpersonen

Een erkende tussenpersoon kan productievennootschappen bijstaan voor het afsluiten van raamovereenkomsten en het ophalen van investeringen.

Dit brengt een bijkomende kost met zich mee, met name de vergoeding voor de tussenpersoon. Productievennootschappen die gebruik maken van Tax Shelter, dienen daarnaast ook een vergoeding uit te keren aan de investeerder(s).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geraamde investeringen per genre, met de bedragen die naar investeerders en tussenpersonen gaan.

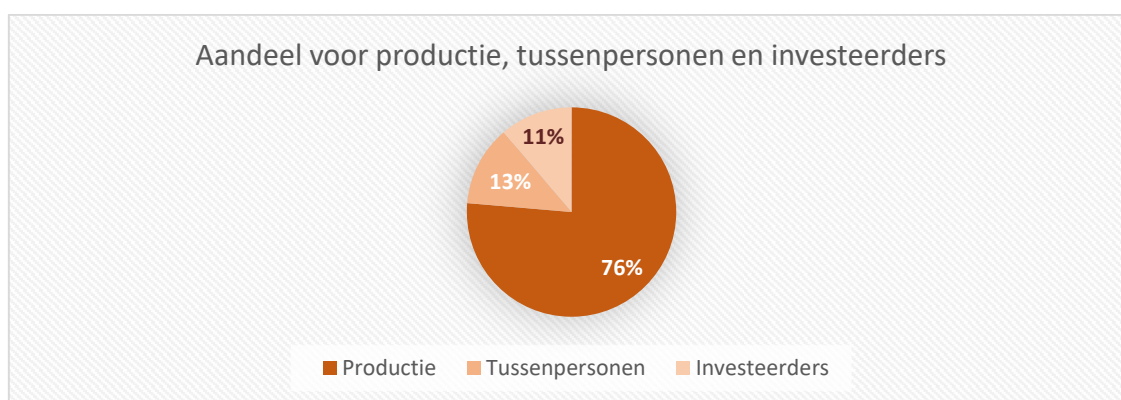
Van de 200 erkende werken is voor 180 werken een tussenpersoon vermeld. Deze bedragen zijn gebaseerd op de geraamde investeringen. Deze cijfers tonen de tendens aan die ook binnen podiumkunsten zichtbaar is, namelijk een zeer hoge vergoeding voor investeerders. Een aandeel van 11,30% van de investering vloeit terug naar de investeerders, 12,50% gaat naar de tussenpersonen. Dit betekent een aandeel van 23,80% bestemd voor vergoedingen en 76,20% voor de productie.

Genre	Aantal erkende werken	Investeringsbedrag	Vergoedingen investeerders EUR	Vergoedingen tussenpersonen EUR	% investeerders	% tussenpersoon
animatiefilm	10	3.473.250,00	312.563,90	509.498,50	9,00	14,67
animatieserie	6	5.404.000,00	527.634,56	695.200,00	9,76	12,86
documentaire	59	7.122.077,57	843.146,71	919.366,85	11,84	12,91
fictiefilm	38	13.290.829,16	1.381.717,45	1.692.500,37	10,40	12,73
fictieserie	50	45.291.979,00	5.337.435,97	5.430.945,93	11,78	11,99
kortfilm	10	277.059,17	25.798,62	33.579,87	9,31	12,12
andere	7	1.194.500,00	116.219,50	166.770,00	9,73	13,96
Totaal	180	76.053.694,90	8.544.516,71	9.447.861,52	11,23	12,42

tabel 25: aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen per genre

Totaal geraamde investering voor productievennootschap	76.053.694,90
Vergoeding investeerders	8.544.516,71
Vergoeding tussenpersonen	9.447.861,52
Resterend bedrag voor productie	58.061.316,67

tabel 26: globaal aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen

Figuur 22: aandeel voor productie, tussenpersonen en investeerders (AV)

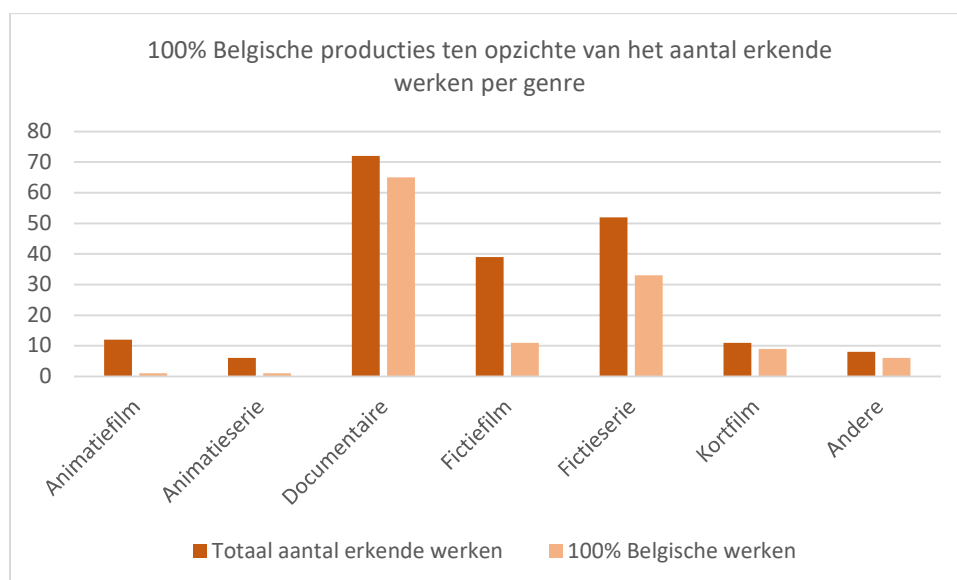
3.5. Belgisch aandeel in de erkende audiovisuele werken

Voor de Tax Shelter komen Europese audiovisuele werken in aanmerking. De volgende tabel geeft een beeld van het Belgisch aandeel in de erkende werken. Vooral voor fictiefilms en fictieseries kan het Belgisch aandeel variëren. Wat betreft de fictieseries zien we wel een aandeel van 70% volledig Belgische werken. Uiteraard is het voor onze producenten een belangrijke meerwaarde om zich te tonen op de internationale markt met hun bijdrage in een coproductie buiten de landsgrenzen.

In totaal is 63% van de erkende werken een volledig Belgische productie. Binnen de genres documentaire en kortfilm is het aandeel het grootst. Binnen de genres fictiefilm en fictieserie is het Belgisch aandeel variabel. Toch tellen we 63% volledig Belgische werken binnen het genre fictieserie.

Genre	Totaal aantal erkende werken	100% Belgisch	> 50 % Belgisch	Tussen 20 en 50% Belgisch	Tussen 10 en 20% Belgisch	< 10% Belgisch
Animatiefilm	12	1	2	7	2	
Animatieserie	6	1	2	3		
Documentaire	72	65	2	4		1
Fictiefilm	39	11	4	3	15	6
Fictieserie	52	33	5	1	7	6
Kortfilm	11	9		2		
Andere	8	6		2		
Totaal	200	126	15	22	24	13

Tabel 27: Belgisch aandeel in de financiering van erkende audiovisuele werken per genre (2023)

Figuur 23: aandeel van de volledig Belgische producties op het totaal van de erkende audiovisuele werken per genre (2023)

3.5. Overheidssteun voor de erkende audiovisuele werken

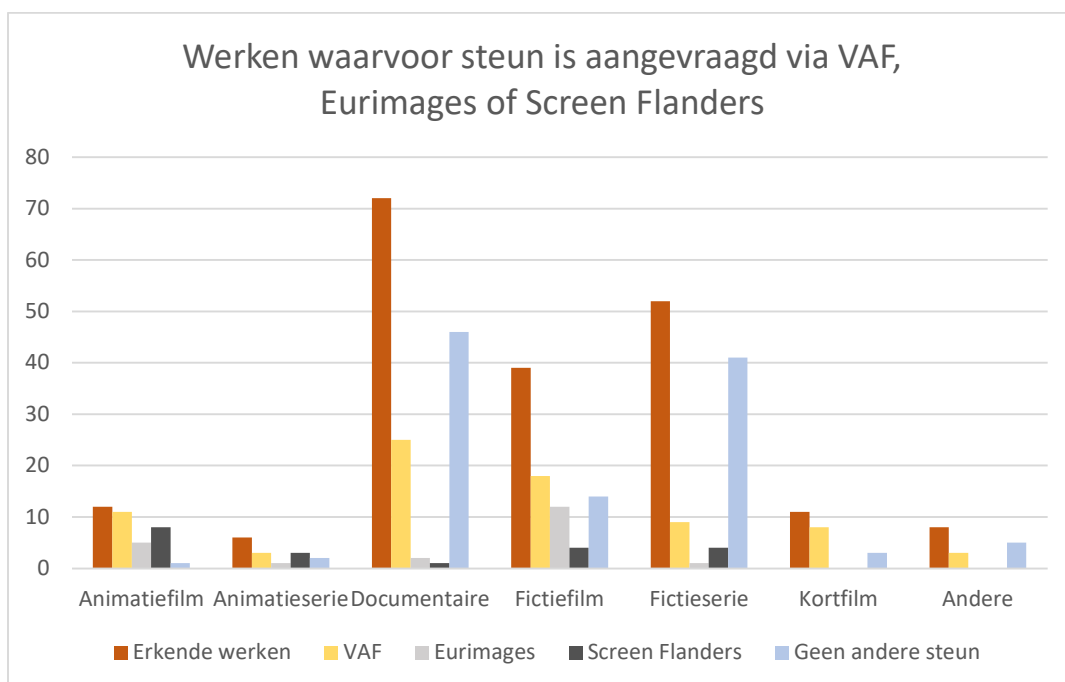
Om een beeld te geven van de financiering via overheidssteun, geeft onderstaande tabel aan hoeveel werken melding maken van VAF-steun, steun van Screen Flanders of steun van het Europese fonds Eurimages. De verschillende steunmaatregelen kunnen samen worden aangewend.

Voor 112 van de 200 erkende werken is geen enkele andere vorm van steun vermeld in de erkenningsaanvraag.

Genre	Totaal aantal erkende werken	VAF	Eurimages	Screen Flanders	Geen andere steun
Animatiefilm	12	11	5	8	1
Animatieserie	6	3	1	3	2
Documentaire	72	25	2	1	46
Fictiefilm	39	18	12	4	14
Fictieserie	52	9	1	4	41
Kortfilm	11	8	0	0	3
Andere	8	3	0	0	5
Totaal	200	77	21	20	112

Tabel 28: overzicht van het aantal erkende audiovisuele werken waarvoor steun werd aangevraagd via VAF, Eurimages of Screen Flanders (2023)

De onderstaande figuur illustreert per genre het aantal werken met gevraagde steun via VAF, Eurimages of Screen Flanders ten opzichte van het totaal aantal erkende werken.

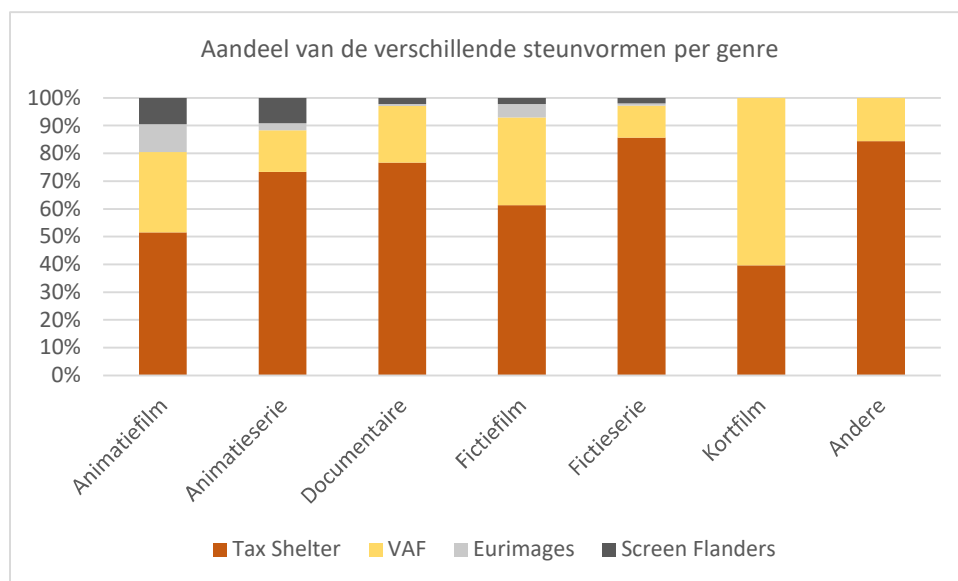
Figuur 24: aantal erkende audiovisuele werken, per genre, die steun hebben aangevraagd via het VAF, Screen Flanders of Eurimages ten opzichte van alle erkende audiovisuele werken in het kader van Tax Shelter (2023)

Volgende tabel geeft het totaal bedrag weer van de Tax Shelterinvestering en de steun via VAF, Eurimages en Screen Flanders, per genre. De totalen zijn gemaakt op basis van de bedragen die de producenten in hun budget hebben opgenomen. Binnen het genre kortfilm overstijgt de steun vanuit VAF de investering via Tax Shelter. Dit valt deels te verklaren door de wildcards die het VAF jaarlijks uitreikt aan net afgestuurde filmmakers.

Genre	Totaal aantal erkende werken	Geraamde TS investering	VAF	Eurimages	Screen Flanders
Animatiefilm	12	5.573.250	3.129.240	1.084.801	1.030.000
Animatieserie	6	5.404.000	1.100.500	187.500	675.000
Documentaire	72	8.529.888	2.265.000	79.321	250.000
Fictiefilm	39	13.333.829	6.885.000	1.045.963	490.000
Fictieserie	52	47.891.979	6.425.000	450.000	1.100.000
Kortfilm	11	309.059	470.000	0	0
Andere	8	1.244.500	230.000	0	0
Totaal	200	82.286.505	20.504.740	2.847.585	3.545.000

Tabel 29: Overzicht van de verschillende bronnen van financiering per genre (2023)

Wanneer alle vormen van steun samen op 100% gezet worden, geeft dit volgende verhouding. Deze varieert sterk per genre, maar toont een sterke impact van de Tax Shelter.

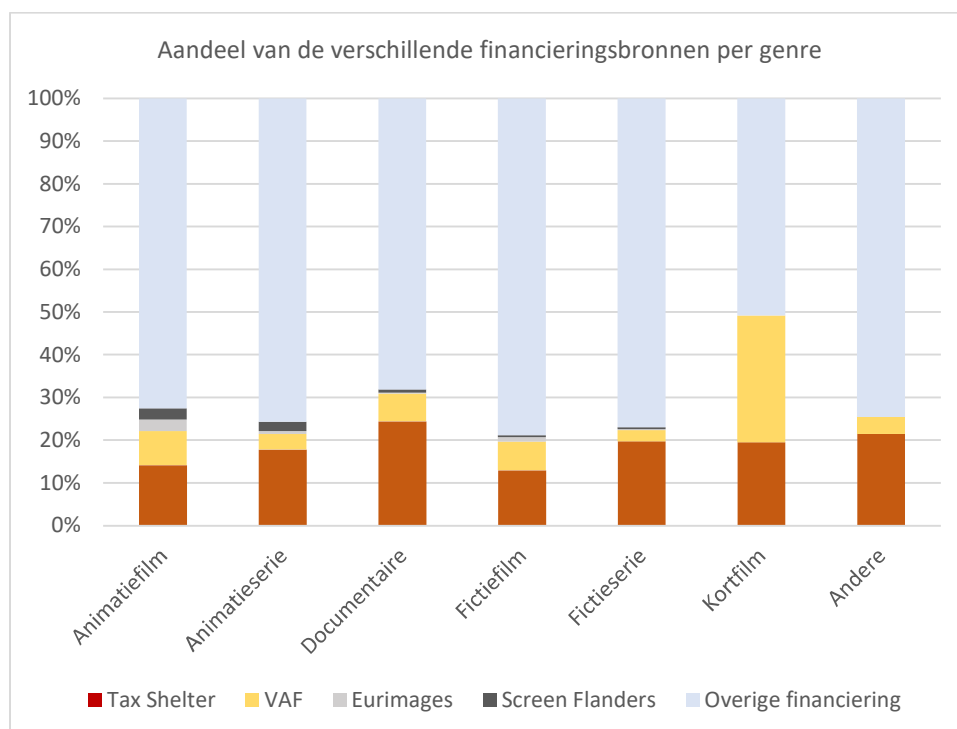
Figuur 25: Verhouding van de verschillende steunvormen per genre (2023)

Het aandeel van de steun varieert ook sterk in samenhang met het Belgisch aandeel binnen het audiovisuele werk. Zoals eerder al aangetoond zijn 126 van de 200 erkende audiovisuele werken 100% Belgische producties. De mate van steun hangt ook sterk samen met het gegeven of het gaat om majoritair of minoritair Belgische audiovisuele producties.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende steunvormen en overige financiering per genre. Deze overige financiering kan afkomstig zijn van: omroepen, eigen inbreng, overheidssteun, stimuleringsregeling of andere vormen van financiering die geworven zijn door de (co)producent(en).

Genre	Totaal productiebudget	Geraamde TS investering	VAF	Eurimages	Screen Flanders	Overige financiering
Animatiefilm	38.357.276	5.573.250	3.129.240	1.084.801	1.030.000	28.569.985
Animatieserie	29.610.709	5.404.000	1.100.500	187.500	675.000	22.918.709
Documentaire	34.696.143	8.529.888	2.265.000	79.321	250.000	23.821.934
Fictiefilm	102.391.500	13.333.829	6.885.000	1.045.963	490.000	81.126.708
Fictieserie	241.725.163	47.891.979	6.425.000	450.000	1.100.000	186.958.184
Kortfilm	1.583.963	309.059	470.000	0	0	804.904
Andere	5.803.374	1.244.500	230.000	0	0	4.328.874
Totaal	454.168.129	82.286.505	20.504.740	2.847.585	3.545.000	348.529.298

Tabel 30: overzicht van de verschillende steunvormen ten opzichte van het totale productiebudget

Figuur 26: aandeel van de verschillende financieringsbronnen per genre

4. TAX SHELTER VIDEOSPELLEN

Sinds 2023 kunnen erkende productievennootschappen een aanvraag indienen tot erkenning van een Europees videospel. Een grote verscheidenheid aan videospellen komt in aanmerking voor financiering onder Tax Shelter: artistieke, serious, educatieve en entertainmentgames.

Om in aanmerking te komen als Europees videospel, moet het videospel de culturele test doorstaan. Deze test is goedgekeurd door de Europese Commissie en zit vervat in de aanvraagprocedure. Zowel de Vlaamse Gemeenschap als het VAF maken gebruik van dezelfde culturele test. Aandachtspunten in de culturele test zijn:

- de culturele context en inhoud moet Vlaams, Belgisch of Europees zijn
- minstens 50% van het team heeft hoofdverblijfplaats in België
- een wezenlijk deel van de creatieve arbeid moet in België gebeuren
- aanmoediging van jong, cultureel talent
- de artistieke, creatieve en innovatieve kenmerken van het videospel.

De wet omschrijft een videospel als een interactief werk inclusief audio, video, computercode, scenario/script en spelervaring, dat gebruikt wordt door één of meerdere personen tegelijk en bedoeld is om te worden gedistribueerd en geëxploiteerd op mobiele apparaten, desktop-, online- of thuisconsoles waarvoor de interactieve en speelse mechanismen zijn bedoeld om te worden geprojecteerd op een audiovisueel scherm met of zonder randapparatuur.

Een origineel videospel is een videospel waarin het verhaal, de afbeeldingen, de personages, de inhoud, de gameplay of de spelfuncties origineel zijn. De uitbreiding van een bestaand videospel, waarin deze originele elementen of sommige daarvan zijn opgenomen, wordt gelijkgesteld met een origineel videospel voor zover de nieuwe originele elementen ten minste 50 % vertegenwoordigen van het verhaal, de afbeeldingen, de personages, de inhoud, de gameplay of de spelfuncties.

De finale versie is deze op het ogenblik van commercialisering in de Europese Economische Ruimte. Met commercialisering wordt bedoeld de datum waarop het videospel voor het eerst te koop wordt aangeboden.

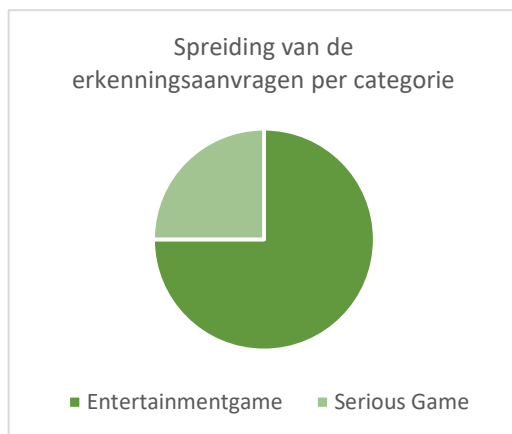
4.1. Aanvragen en erkenningen 2023

Sinds begin 2023 is het mogelijk om een erkenningsaanvraag in te dienen. Gespreid over het ganse jaar ontving de Vlaamse Gemeenschap 9 erkenningsaanvragen, 8 videospellen zijn erkend.

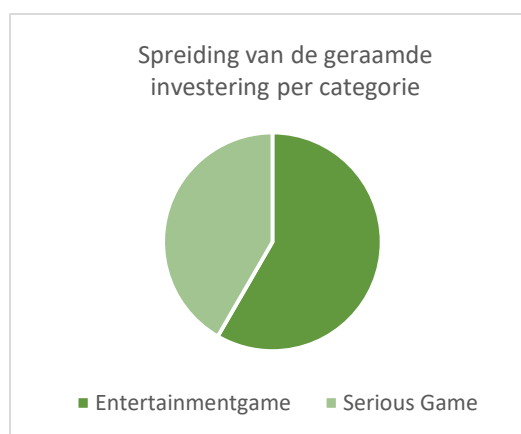
Onderstaande tabel geeft een overzicht per categorie:

Categorie	Erkende werken	Productiebudget	Investing
Entertainmentgame	6	8.185.561,00	2.099.000,00
Serious Game	2	7.065.756,59	1.500.000,00
Totaal	8	15.251.317,59	3.599.000,00

Tabel 31: spreiding van de erkende videospellen, productiebudget en investering per categorie

Figuur 27: spreiding van de erkende videospellen per categorie

Figuur 28: spreiding van de geraamde investering

Van de 8 erkende videospellen behoren er 6 tot de categorie entertainmentgame, waarbij het hoofddoel vermaak en spelplezier is, terwijl 2 spellen worden geclassificeerd als serious games. Dit zijn games die een ander doel hebben dan enkel en alleen ontspanning. Hoewel ze ook een hoge entertainmentwaarde hebben, worden ze in eerste instantie ontwikkeld om mensen iets aan te leren of om gedragsverandering teweeg te brengen. Wat betreft de geschatte investering, gaat ongeveer 60% naar entertainmentgames en 40% naar serious games. Gezien het beperkte aantal aanvragen, geeft deze verhouding allicht geen adequaat beeld van de realiteit binnen de sector van videospellen.

In een volgende tabel is per categorie te zien welk gedeelte van het productiebudget de producent beoogt te financieren met Tax Shelter.

Categorie	Erkende werken	Productiebudget	Investering	Aandeel TS investering
Entertainmentgame	6	8.185.561,00	2.099.000,00	25,64
Serious Game	2	7.065.756,59	1.500.000,00	21,23
Totaal	8	15.251.317,59	3.599.000,00	23,60

Tabel 32: aandeel van de geraamde investering op het productiebudget voor videospellen

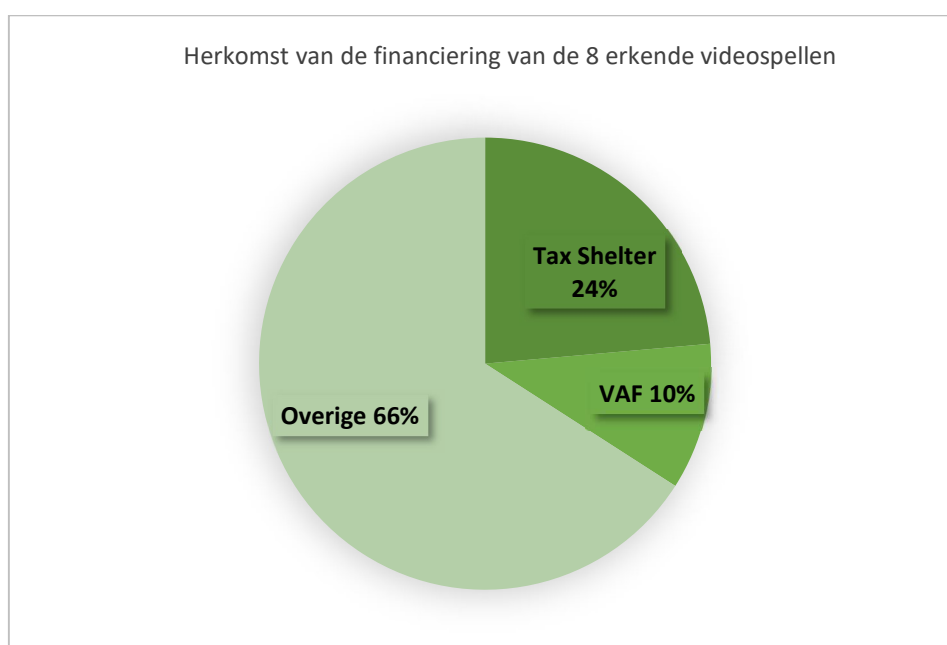
Op basis van de gegevens van de 8 erkende werken, wordt geraamd om gemiddeld 23,60% van het productiebudget te financieren via Tax Shelter. Het aandeel ligt iets hoger bij entertainmentgames. Het aandeel van de aanvullende financiering op het totale budget ligt voor videospellen in lijn met podiumkunsten en audiovisuele werken. Bij audiovisuele werken kan dit aandeel wel lager liggen, wanneer het minoritair Belgische producties betreft. Op 1 werk na hebben alle erkende videospellen een Belgisch aandeel van 100%.

4.2. Overheidssteun voor de erkende videospellen

Via het VAF Gamefonds kunnen producenten al langer steun aanvragen voor de realisatie van een videospel. Sinds oktober 2023 heeft het VAF Gamefonds zijn ondersteuningsaanbod aangepast. Voorheen waren er preproductiesteun en productiesteun beschikbaar voor videospellen, maar nu kunnen ontwikkelaars naast productiesteun ook gebruikmaken van prototypesteun, vertical slice-steun, promotiesteun en steun na release.

Categorie	Productiebudget	Investering	VAF	Overige Financiering
Entertainmentgame	8.185.561	2.099.000	1.152.000	4.934.561
Serious Game	7.065.757	1.500.000	450.000	5.115.757
Totaal	15.251.318	3.599.000	1.602.000	10.050.318

Tabel 33: overzicht van de verschillende steunvormen ten opzichte van het productiebudget

Figuur 29: aandeel van de verschillende financieringsbronnen voor videospellen

5. GLOBAAL BEELD VAN DE AANVULLENDE FINANCIERING VIA TAX SHELTER OP BASIS VAN DE EFFECTIEF NEERGELEGDE RAAMOVEREENKOMSTEN

Volgende cijfers en tabellen geven een overzicht van de bedragen op basis van de neergelegde raamovereenkomsten, zowel voor podiumkunsten, audiovisuele werken en videospellen.

Deze cijfers ontving het departement van de Cel Tax Shelter (FOD Financiën). Deze totalen zijn echter niet sluitend voor het jaar 2023. Sinds midden december 2023 konden een aantal producenten raamovereenkomsten aanmelden via het portaal MyMinFin. De bedragen van deze raamovereenkomsten zijn echter nog niet in de statistieken opgenomen. Het uiteindelijke jaartotaal van de investering ligt dus ongetwijfeld nog hoger dan wat blijkt uit de volgende tabellen. Uit de ervaring van de voorbije jaren is immers gebleken dat nog heel wat raamovereenkomsten worden ondertekend in de laatste dagen van het jaar.

Voor videospellen valt een groot verschil op tussen de raming op basis van de ingediende erkenningsvragen en de effectieve investering. Mogelijk hebben producenten ervoor gekozen om nog te wachten met het afsluiten van raamovereenkomsten, rekening houdend met de maximale periode van 24 maanden voor het maken van de uitgaven. Ook voor de audiovisuele werken ligt het totaal op basis van de statistieken van de FOD lager dan de ramingen. Voor podiumkunsten zien we een nog hoger bedrag dan geraamd.

De raamovereenkomsten neergelegd in 2023 kunnen betrekking hebben op werken die werden erkend in 2023 of eerder.

2023	Audiovisueel	Podium	Videospellen	Totaal
Vlaamse Gemeenschap	67.272.668,24	42.297.268,53	193.000,00	109.762.936,77
Franse Gemeenschap	74.178.966,90	10.463.026,00	353.000,00	84.994.992,90
Belspo		4.038.500,00		4.038.500,00
Totaal	141.451.635,14	56.798.794,53	546.000,00	198.796.429,67

Tabel 34: globaal overzicht per sector van de neergelegde raamovereenkomsten in 2023 voor België

In volgende tabel is de evolutie van de voorbije jaren voor beide sectoren weergegeven op niveau van de Vlaamse Gemeenschap:

	Audiovisueel	Podium	Videospellen	Totaal
2016	63.493.642,71	NVT	NVT	
2017	64.528.499,62	27.767.081,13	NVT	92.295.580,75
2018	66.094.202,08	27.930.546,28	NVT	94.024.748,36
2019	58.338.403,58	33.854.427,55	NVT	92.192.831,13
2020	55.383.503,00	19.671.914,00	NVT	75.055.417,00
2021	54.632.320,77	20.907.220,00	NVT	75.539.540,77
2022	63.177.715,78	31.147.220,10	NVT	94.324.935,88
2023	67.272.668,24	42.297.268,53	193.000,00	109.762.936,77

Tabel 35: evolutie van de investeringen per sector voor de Vlaamse Gemeenschap

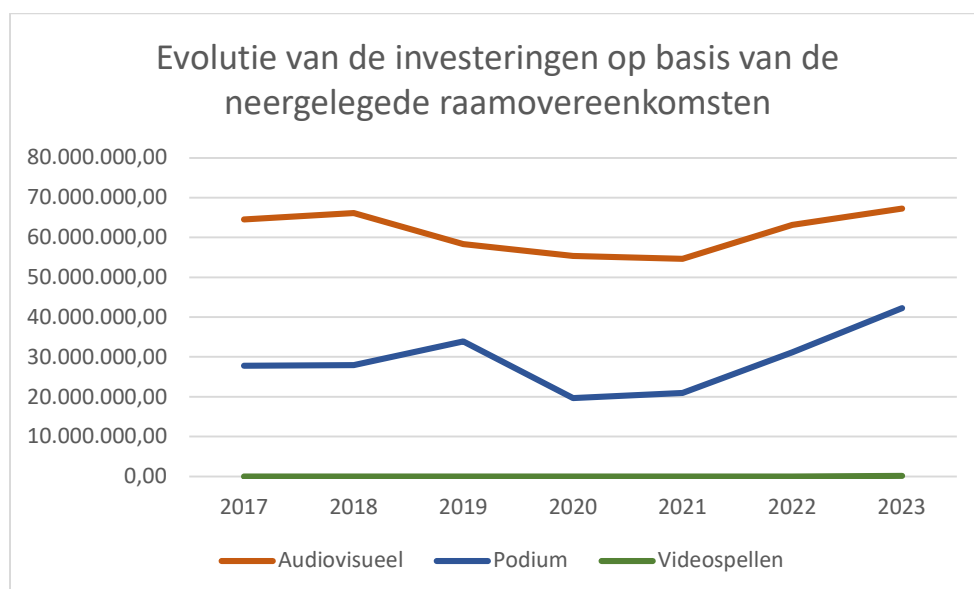
Volgende tabellen schetsen de cijfers per jaar, afzonderlijk voor de podiumkunstensector en voor de audiovisuele sector.

Podiumkunsten	Totaal Belgisch	Vlaamse Gemeenschap
2017	36.754.376,13	27.767.081,13
2018	41.569.234,58	27.930.546,28
2019	48.410.613,55	33.854.427,55
2020	28.686.338,69	19.671.914,00
2021	38.031.520,00	20.907.220,00
2022	49.148.284,10	31.147.220,10
2023	56.798.794,53	42.297.268,53

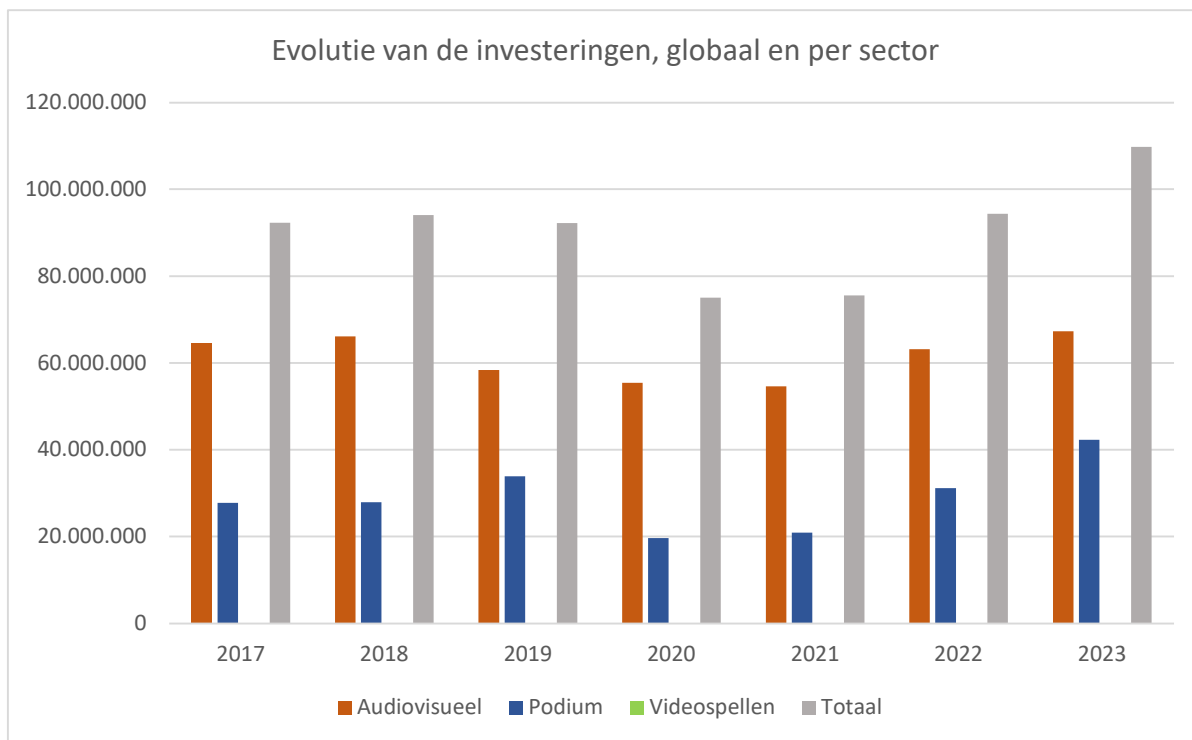
Tabel 36: evolutie van de investeringen per jaar voor de podiumkunstensector

Audiovisuele werken	Totaal Belgisch	Vlaamse Gemeenschap
2016	162.160.677,48	63.493.642,71
2017	159.346.753,75	64.528.499,62
2018	142.943.393,92	66.094.202,08
2019	146.982.347,55	58.338.403,58
2020	134.443.351,57	55.383.503,00
2021	142.718.148,39	54.632.320,77
2022	157.090.129,18	63.177.715,78
2023	141.451.635,15	67.272.668,24

Tabel 37: evolutie van de investeringen per jaar voor de audiovisuele sector

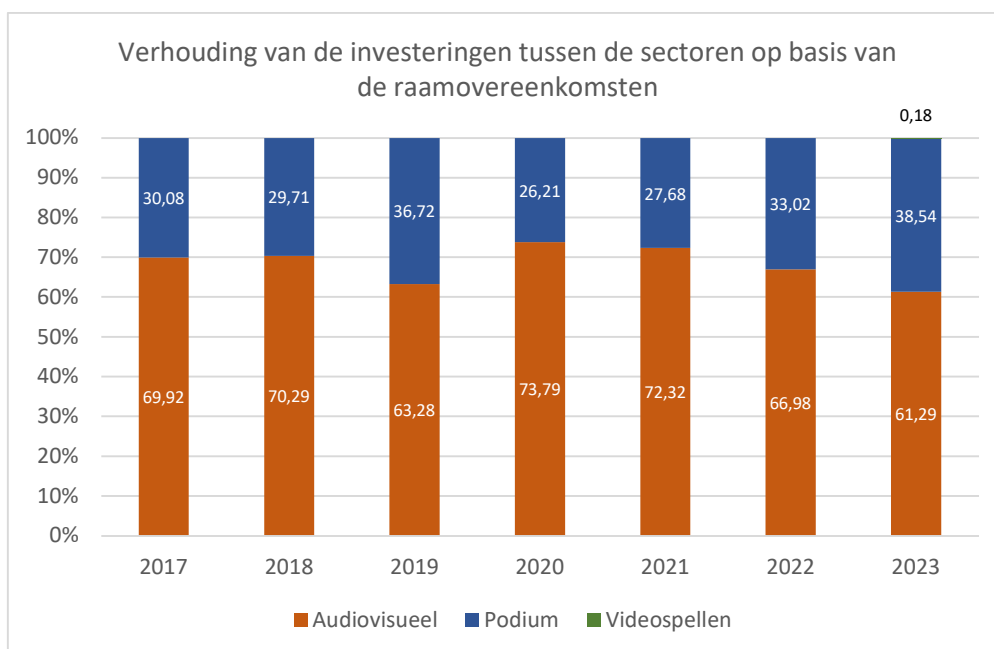

Figuur 30: evolutie van de investeringen per sector voor de Vlaamse Gemeenschap

Figuur 31: evolutie van het totaal van de investeringen en de investeringen per sector

De verhouding tussen beide sectoren in Vlaanderen ligt op 61% voor audiovisueel en 38% voor podium in 2023. Voor de audiovisuele sector is dit het laagste aandeel sinds de uitbreiding van het Tax Shelterstelsel naar podiumkunsten. Het opvallend hoge totaal aan investeringen in de podiumkunsten laat de verhouding schuiven. Het aandeel voor videospellen is op basis van de effectief neergelegde raamovereenkomsten nog zeer miniem.

Figuur 32: evolutie van de verhouding van de investeringen per sector

OVERZICHT TABELLEN EN FIGUREN

Tabellen

1	globaal overzicht erkenningen 2023
2	status van de ingediende aanvragen podiumkunsten per jaar
3	evolutie van het aantal erkenningen en geraamde investeringen voor podiumkunsten per jaar
4	spreiding van de erkende podiumwerken per discipline (2023)
5	spreiding van de geraamde investeringen voor podiumwerken per discipline (2023)
6	aandeel van de geraamde investering tov het productiebudget per discipline (erkende podiumwerken 2023)
7	vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2017
8	vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2018
9	vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2019
10	vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2020
11	vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2021
12	vergelijking tussen de geraamde en effectief opgehaalde investering per discipline voor podiumwerken erkend in 2022
13	aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen per discipline
14	globaal aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen
15	spreiding van de erkende podiumwerken per rechtsvorm
16	spreiding van de geraamde investering per rechtsvorm
17	globaal beeld van de erkende podiumwerken voor gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties
18	geraamde investeringen voor gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde productievennootschappen
19	overzicht per discipline van de erkende podiumwerken, de geraamde investering en het gegeven of het aanvragend productievennootschap eveneens een subsidie ontvangt
20	investeringen in podiumwerken voor dewelke de coproducent begunstigde is van een subsidie
21	aantal ingediende aanvragen, erkende werken en geraamde investering per jaar voor de audiovisuele sector
22	spreiding van de erkende audiovisuele werken per genre en per jaar
23	evolutie van de investeringen in erkende audiovisuele werken per genre, per jaar
24	spreiding van de erkende audiovisuele werken, productiebudget en investering per genre
25	aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen per genre
26	globaal aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen
27	Belgisch aandeel in de financiering van erkende audiovisuele werken per genre (2023)
28	overzicht van het aantal erkende audiovisuele werken waarvoor steun werd aangevraagd via VAF, Eurimages of Screen Flanders (2023)
29	overzicht van de verschillende bronnen van financiering per genre (2023)
30	overzicht van de verschillende steunvormen ten opzichte van het totale productiebudget
31	spreiding van de erkende videospellen, productiebudget en investering per categorie
32	aandeel van de geraamde investering op het productiebudget voor videospellen
33	overzicht van de verschillende steunvormen ten opzichte van het productiebudget
34	globaal overzicht per sector van de neergelegde raamovereenkomsten in 2023 voor België
35	evolutie van de investeringen per sector voor de Vlaamse Gemeenschap
36	evolutie van de investeringen per jaar voor de podiumkunstensector
37	evolutie van de investeringen per jaar voor de audiovisuele sector

Figuren

1	geraamde investering voor de erkende werken per sector
2	spreiding van de erkende werken per sector
3	spreiding van de geraamde investering per sector
4	spreiding van de erkenningsaanvragen podium voor een eerste certificaat
5	evolutie van het aantal behandelde dossiers voor tweede certificaten
6	evolutie van de spreiding van de erkenningsaanvragen per discipline per jaar
7	evolutie van het aantal erkende podiumwerken
8	evolutie van de geraamde investering voor de erkende podiumwerken
9	spreiding van de erkende podiumwerken per discipline (2023)
10	spreiding van de geraamde investeringen voor podiumwerken per discipline (2023)
11	aandeel van de geraamde investering op het totale productiebudget
12	aandeel voor productie, tussenpersonen en investeerders (PK)
13	spreiding erkende podiumwerken per rechtsvorm

14	spreiding geraamde investering per rechtsvorm
15	spreiding van de erkende podiumwerken tussen al dan niet gesubsidieerde organisaties
16	spreiding van de geraamde investering in verhouding met subsidies
17	evolutie van het aantal erkende audiovisuele werken
18	evolutie van de geraamde investering voor de erkende audiovisuele werken
19	evolutie van de audiovisuele werken per genre, per jaar
20	spreiding van de erkende audiovisuele werken per genre (2023)
21	spreiding van de geraamde investeringen voor erkende audiovisuele werken per genre (2023)
22	aandeel voor productie, tussenpersonen en investeerders (AV)
23	aandeel van de volledig Belgische producties op het totaal van de erkende audiovisuele werken per genre (2023)
24	aantal erkende audiovisuele werken, per genre, die steun hebben aangevraagd via het VAF, Screen Flanders of Eurimages ten opzichte van alle erkende audiovisuele werken in het kader van Tax Shelter (2023)
25	verhouding van de verschillende steunvormen per genre (2023)
26	aandeel van de verschillende financieringsbronnen per genre
27	spreiding van de erkende videospellen per categorie
28	spreiding van de geraamde investering
29	aandeel van de verschillende financieringsbronnen voor videospellen
30	evolutie van de investeringen per sector voor de Vlaamse Gemeenschap
31	evolutie van het totaal van de investeringen en de investeringen per sector
32	evolutie van de verhouding van de investeringen per sector